

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM:201902

Tartalom

I. AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI	3
1. Az intézmény neve, címe	3
2. A pedagógiai program jogháttere	4
II. BEVEZETŐ	6
1. Küldetésnyilatkozat.....	6
2. Az intézményegységek bemutatása	7
III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP.....	11
1. Gyermekképünk.....	11
2. Óvodaképünk.....	12
3. Pedagógusképünk.....	13
IV. PROGRAMUNK TARTALMI FELÉPÍTÉSE	15
V. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	16
1. Egészséges életmódra nevelés	17
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	21
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	25
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	29
1. Néphagyomány	29
2. Játék.....	30
3. Mozgás.....	35
4. Esztétikai neveléshez kapcsolódó tevékenységek	38
4.1. Verselés, mesélés	39
4.2. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	41
5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	45
6. Külső világ tevékeny megismerése	47
6.1. Környezet megismerése és védelme	48
6.2. Külső világ tevékenység megismerése, ezen belül matematikai tartalmú tapasztalatok.....	52
6.3. Munka jellegű tevékenységek.....	54
7. Tevékenységben megvalósuló tanulás	57
8. Angol nyelvi nevelés (Gyirmóti Tagóvodában)	59
VII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	69
1. Személyi feltételek.....	69

2. Tárgyi feltételek.....	71
3. Az óvodai élet megszervezése.....	74
4. A gyermekek fejlődési jellemzőinek dokumentálása.....	78
5. Az óvoda kapcsolatai.....	79
VIII. GYERMEKVÉDELEM	84
IX. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE.....	86
X. NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL.....	89
XI. LEGITIMÁCIÓ	89
XII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA.....	91

I. AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI

1. Az intézmény neve, címe

Ménfőcsanaki Óvoda

OM azonosítója: 201902

Székhelye: Győr, Horgas u. 21.

Intézményegységei és telephelyei:

Ménfőcsanaki Óvoda

9012 Győr, Horgas u. 21.

Ménfőcsanaki Óvoda Világosvár Tagóvodája

9012 Győr Horgas u. 38.

Ménfőcsanaki Óvoda Győzelem úti Tagóvodája

9012 Győr Győzelem u. 12.

Ménfőcsanaki Óvoda Gyirmóti Tagóvodája

9019 Győr, Szent László u. 35-37.

Alapítója: Győr Megyei jogú Város Önkormányzata
9021 Győr, Városház tér 1.

Fenntartója: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata
9021 Győr, Városház tér 1.

Felügyeleti szerve: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése
9021 Győr, Városház tér 1.

Az intézmény jogelődjei:

Kertvárosi Általános Művelődési Központ

Győr, Horgas u. 21. 9012

Alapító okirat, óvodai felvételi körzet, gazdálkodási jogkör:

Az intézmény Alapító okirata:

Győr Megyei Jogú Város Közgyűlése 58/2013. (III. 29.) számú határozata alapján jóváhagyva.

Az Alapító okirat 2013. július 1. nappal lép hatályba.

Beiratási körzet: Győr város közigazgatási területe, illetve a fenntartó által meghatározott felvételi körzet

Az intézmény gazdálkodási jogkör szerint: önállóan működő költségvetési szerv

Jogállása: jogi személyiségű közintézmény

Jogszabályban meghatározott közfeladata, típusa: Közoktatási intézmény

Az intézmény alaptevékenysége: Óvodai nevelés

2. A pedagógiai program jogháttere

- az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 137/1996. (VIII.28.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 1997. évi XXXI. Tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 32/1997. (XII.%) MKM rendelete a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve
- 2/2005. (III.1.) OM rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelésének, iskolai oktatásának irányelveiről
- 1992. évi XXXIII. Tv. a közalkalmazottak jogállásáról
- 326/2013 (VIII.30) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról
- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt. Ágazati törvény)
- 229/2012.(VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény végrehajtásáról
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI- rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

MÉNFOCSANAKI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 2018

- 363/2012.(XII.17.) kormányrendelet 1. melléklet
- 4/2010. (I. 19.) az oktatási és kulturális miniszter OKM rendelete a pedagógiai szakszolgálatról
- az intézmény Alapító okirata
- 137/2018. (VII.25) Kormányrendelet az Óvodai nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012 (XII.17) Kormányrendelet módosításáról

Az intézmény OM azonosítója: 201902	Intézményvezető: Ph Nemes Lajosné
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi elfogadás határozat száma:	Szülői Szervezet nevében véleményezte Németh-Gyurác Ágnes
Hatályba lép: 2013. szeptember 01.	Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig
A dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható: vezetői irodák, minden óvodapedagógusnál, óvoda honlapján	Készült: 2013.07.30.

II. BEVEZETŐ

1. Küldetésnyilatkozat

„Van-e szebb hivatás, mint új kertbe az első jó magot vetni?”

(Kodály Zoltán)

Óvodáinkban arra törekszünk, hogy az a hely legyen, ahol a gyermeket szeretet és derű, biztonság és megértés veszi körül. Fontosnak tartjuk, hogy kreatív, megfelelő önértékelő képességgel rendelkező és reális önbizalommal bíró gyermekeket neveljünk, akik rendelkeznek azokkal a készségekkel, képességekkel, személyiségjegyekkel, amelyek alkalmassá teszik őket a zökkenőmentes iskolai beilleszkedésre, az általános társadalmi elvárások elfogadására, gyakorlati alkalmazására.

Az óvodás gyermek fő tevékenysége a játék, mely színteret ad a nevelési és a képességfejlesztési feladatok megvalósításához. Az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem és az alapos megfigyelés alapjául szolgál a differenciált fejlesztésnek. Nagy hangsúlyt fektetünk a szabad játék biztosítására.

Nevelési filozófiánk egyik legfontosabb alapelveként tekintjük, hogy minden gyermek a saját képességei szerint és annak figyelembevételével nevelhető, fejleszthető. Nevelőmunkánk során céljainkat, törekvéseinket csakis a legfontosabb partnerünk, a szülő megnyerésével tudjuk megvalósítani.

Mi pedagógusok és az óvoda valamennyi dolgozója arra törekszünk, hogy tudásunk legjavát adva hittel és hivatásszeretettel neveljük a jövő generációját.

Alapelveink, értékeink:

- A gyermeki személyiség tiszteletben tartása, elfogadása megbecsülése, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletbentartása.
- A családi nevelés mellett az óvoda kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet töltsön be.
- Minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben.
- Az óvoda alkalmazottait jellemezze a gyermekszeretet, és a tolerancia. Minden dolgozóra érvényes alapelvünk: aki az óvodában dolgozik, értéket közvetít és nevel.
- Nevelőtestületünk legyen innovatív, és szakmailag jól felkészült, nevelőmunkánkat a tudatosság és tervszerűség jellemzi.

- A néphagyományok őrzése és a természet szeretetére nevelés nagy hangsúlyt kapjon az óvoda dolgozóinál.
- Elősegítjük a gyermek egyéni képességeinek kibontakozását, és személyiségének fejlődését
- Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkört teremtünk a gyermekek számára.
- A fejlődéshez sokféle, változatos tevékenységet, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakat biztosítunk, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokra.
- Jó emberi és szakmai kapcsolat fenntartása a nevelőtestületen belül.
- A szülőkkel, a fenntartóval és más külső partnereinkkel kölcsönösen jó kapcsolat kialakítása.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzését, ápolását, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét biztosítjuk.

2. Az intézményegységek bemutatása

A Ménfőcsanak Óvoda és tagóvodái Győr két kertvárosi részén – Ménfőcsanakon és Gyirmóton-, négy épületben működnek.

MÉNFOCSANAKI ÓVODA

“A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik amilyen.”

(Hermann Alice)

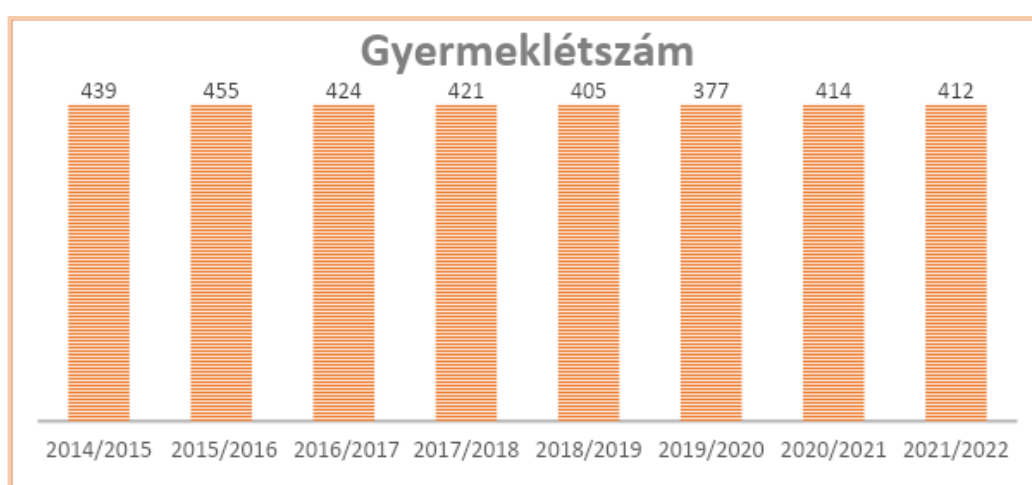
Ménfőcsanak Győr város település része. Dinamikusan fejlődő városunk hatással van településünk fejlődésére is. Egyre több lakóház, lakó övezet épül, sok kisgyermekes család költözik ki a városból.

A települést határoló gazdag környezetben a nagyváros sajátosságai mellett dombok, erdők, és a Holt-Rába gazdag növény- és állatvilága is megtalálható. Az őslakosság büszke

szülőfalujára, melynek olyan emlékhelyei vannak, mint: Rákóczi-fa, Világosvár, Királyszték, Szabó János emlékoszlop, Bezerédj-kastély és kápolna.

Ménfőcsanak az urbanizáció mellett megőrizte falusias jellegét is. A lakosság többsége kertesi családi házban lakik, néhányan állattartással is foglalkoznak. Ebben a környezetben helyezkedik el 15 csoportos 420 férőhelyes óvodánk, 3 épületben, három nagy udvarral.

A kertváros lakosság száma folyamatosan növekszik és kevés ménfőcsanaki gyermek szülője választ más óvodát, így az igényeknek megfelelően fejlesztjük csoportjaink számát.

A hirtelen megnövekedett gyermeklétszám, illetve az óvoda szétszórtan elhelyezett funkcióinak egy épületbe való összefogása indokolta óvodánk bővítését és korszerűsítését.

Az európai uniós pályázat („Óvodabővítés és komplex akadálymentesítés” című projekt), valamint az önkormányzat további forrásbevonásával megvalósuló beruházás keretében hat új foglalkoztatóval és a hozzá tartozó kiegészítő helyiségekkel együtt bővült a két Horgas úti épületünk. (2009-ben és 2010-ben).

Így 50 év után modern, minden elvárásnak megfelelő óvodába járhatnak a Ménfőcsanaki gyermekek, ahol jelenleg 15 csoport számára tudunk helyet biztosítani.

Óvodánk adottságai:

Az óvoda bővítése és felújítása jobb és méltányosabb körülményeket biztosít a gyermekek, a szülők és dolgozók számára egyaránt.

A tágas, jól felszerelt csoportszobák, öltözők, mosdók, udvar pozitív hatással van a gyermekek fejlődésére.

A jobb körülmények kielégítik a szülők igényeit, a modernkor elvárásait.

A gyermekek mozgásfejlesztésére tornaszerek és tornaszoba áll rendelkezésünkre.

Korszerű, környezetbarát játékokból kialakított, biztonságos udvaron tölthetik el idejüket az óvodások. Parkosítás során rengeteg zöld növény került elhelyezésre.

A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelésű, fejlődésben megkésett gyermekeknek élhetőbb, szociálisan pozitívabb körülményt tudunk biztosítani.

Óvodánk sajátosságai:

Az óvónők és szülők igényeihez alkalmazkodva osztott és osztatlan csoportba is járhatnak a gyermekek. Az óvodánkba kerülő gyermekek egyharmada a helyi bölcsődéből jön hozzánk. Nevelőmunkánkban fontosnak érezzük, hogy óvodásaink megismerjék a gazdag történelmi múlttal rendelkező lakóhelyük nevezetességeit, szokásait.

Környezetünk sajátosságait, igényeit figyelembe vevő saját készítésű pedagógiai program szerint dolgozunk. Az országos irányelvek figyelembevételén túl, sajátos arculatként jelenik meg óvodánkban a néphagyományok ápolása az erre épülő mese-vers, vidám éneklés, énekes játékok, a vizuális tevékenységek, a természeti és társadalmi környezet megismerése, a hagyományaink, az ünnepeink teszik érzelmileg gazdagabbá óvodánkat. A gyermekeknek a játék, a mozgás és a néphagyományokkal színesített tevékenységek, az egyéni bánásmód adja az örömteli óvodás éveket.

A családdal való együttnevelésben látjuk céljaink elérését: a gyermekeket okos szeretetben, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagítva, saját képességeinek megfelelően nevelni, fejleszteni.

Tapasztalt, hivatástudattal, aktivitással rendelkező óvodapedagógusok magas színvonalon foglalkoznak a gyermekekkel. Sok közös programot biztosítunk gyermekeknek, szülőknek. A jó partnerkapcsolat kialakítására törekszik az óvoda minden dolgozója.

Célunk, hogy az elmúlt évek eredményes munkáját folytatva megőrizzük és gazdagítjuk azokat az értékeket, amelyekkel, a gyermekek, a szülők és a fenntartó is meg vannak elégedve.

GYIRMÓTI ÓVODA

A Gyirmóti Óvoda, mely két csoporttal működik a Holt-Rába partjától pár méterre nagyon szép természeti környezetben található. Itt a gyermekek szinte minden nap láthatnak hattyút, vadkacsát, sárga-és fekete rigót, békát, gyíkot, valamint sok más érdekes élőlényt és természetesen gólyát, hiszen a kapunk előtti villanyoszlopon is fészkel egy pár.

Az óvoda pedagógiai programjában fő célként jelöltük meg a környezeti nevelés fontosságát, a környezet megóvására, tiszteletére nevelést. Nevelőtestületünk kiemelt feladatának tekinti a természet- és környezeti nevelés mellett a falusias környezetből adódóan, a hagyományőrzést és az egészséges életmódra nevelést. Nemcsak a mindennapokban ösztönözzük a gyerekeket arra, hogy takarékoskodjanak a vízzel, árammal, hogy a hulladékot szelektíven gyűjtsük, hogy a környezetünket tisztán rendben tartsuk, sokat kiránduljunk, minél több időt töltsünk a szabadban, hanem „ZÖLD NAPOK” elnevezéssel a Gyirmóti Művelődési Házzal és a Gyirmóton működő Szabadidő, Sport és Ifjúsági Egyesülettel közösen különböző programokat szervezünk győri és Győr környéki óvodásoknak és iskolásoknak is. Februárban általános iskolásoknak rendezünk vetélkedőt (Vizes élőhelyek világa), március végén, április elején madárgyűűzésre hívjuk a gyerekeket, melyen 3 nap alatt több mint 1000 gyermek vesz részt. Érdekes, vetítéssel egybekötött előadás, séta-gólyales, ismerkedés a madárfogó hálóval és madárgyűűzés várja ilyenkor az érdeklődőket. Áprilisban minden évben kirándulni megyünk vonattal Porva-Csesznekre, majd onnan elgyalogolunk Vinyére-Fenyőfőre és fát ültetünk a Föld Napja alkalmából. Májusban a Madarak és Fák Napján kirándulást szervezünk, melynek 3-4 állomásán a gyerekek megismerkedhetnek az „Év madarával” az „Év fájával” illetve a környékünk egy-egy jellegzetes növényével, állatával. Ősszel ismét az iskolásoknak szervezünk természetvédelmi akadályversenyt.

Óvodai mindennapjaink nagy része is a szabad levegőn zajlik. Sokat kirándulunk a környéken, ellátogatunk a közeli farmra állatokkal ismerkedni, illetve madárlesre is elmegyünk.

Részt veszünk mások által indított projektekből, programokban is:

- "Gondolkozz egészségesen!"
- "Ovizsaru"
- "Dohányzás megelőzési program"
- "Erdővel, fával a holnapért"

2006-ban elnyertük, majd 2010-ben ismét megkaptuk a " ZÖLD ÓVODA" címet. 2009-ben **Kitaibel Pál** Környezetvédelmi Emlékérem" Díjban részesültünk, **Győr** város környezetvédelméért végzett munkánkért.

A nyelvi fejlesztési terület is fontos számunkra, mivel ezen életkori szakaszban a gyermekek nagyon fogékonyak a nyelv hétköznapi használatának elsajátítására. Bár az általános pedagógiai szemléletre jellemző, hogy 10 éves kor előtt nem integrálják a nyelvi képzést, kivéve az arra specializálódott kéttannyelvű iskolákban, számos tapasztalat szerint a nem kifejezett angol nyelvi oktatás, hanem az **angolul nevelés** párhuzamosan ad lehetőséget a magyar és az angol nyelv elsajátítására. Azon gyermekek, akik 3-4 évet töltenek el angol nyelven is nevelő óvoda berkeiben igen jó eredménnyel állják meg helyüket mind a kéttannyelvű, mind a hagyományos iskolarendszer kereti között.

A gyerekeket családi légkörben neveljük. Az óvodai élet mindennapjaiban próbálunk érdekes, a gyerekeket és a szülőket is mozgósító programokat szervezni.

III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP

1. Gyermekképünk

Olyan gyermek, aki:

testileg egészséges, lelkiileg szabad, értelmileg kreatív, szociálisan érzékeny, tapintatos, segítőkész, udvarias, a jövőről pozitívan gondolkodik, energiával, vízzel takarékosan bánik, környezetét rendben, tisztántartja, megfelelő környezetvédő szokásokkal rendelkezik, a kultúrált természetjárást kedveli, az élőlényeket és élőhelyüket tiszteletben tartja. Személyisége szabad kibontakoztatásában az individualizáció és szocializáció fő tevékenység formájává a szabad játék válik. Ragaszkodik szülőföldjéhez, szeresse hazáját, anyanyelvét, ismerje szűkebb környezetének néphagyományait.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, nemcsak befogadó, hanem elfogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Teret engedünk abban, hogy a gyermek a személyiségét szabadon kibontakoztathassa a játékokban, mozgásban, zenében, vizuális és irodalmi tevékenység során.

Bátorító, támaszt nyújtó pedagógiai felfogásunkkal alkalmassá tesszük a gyermekeket arra, hogy elfogadják önmagukat, és ez által elfogadjanak másokat. Legyenek toleránsak a másosság iránt. Érzelmileg legyenek kiegyensúlyozottak, viselkedésükben legyen jelen a felelősségérzet, a szeretet és az elfogadás.

Minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a magas színvonalú, szeretetteljes óvodai nevelésben s ez által meglévő hátrányai csökkenjenek.

A gyermekeknek a világot nem elmagyarázni, hanem megmutatni szeretnénk.

2. Óvodaképünk

Programunk óvodaképét az országos alapprogram irányelveinek, a helyi sajátosságainknak, a környezet elvárásainak szem előtt tartásával fogalmazzuk meg.

Óvodáink és csoportjaink arculatát a gyermekek és óvodapedagógusaink személyisége alakítja, formálja sajátossá.

A családi nevelésnek alapozó, döntő és a fejlődés folyamán elsődleges szerepet tulajdonítunk. Óvodánkban a családi nevelés kiegészítésére, esetleges hátrányok kompenzálására, a tehetség támogatására vállalkozunk. A szülőkkel együttműködő, segítő és nem számonkérő partneri kapcsolatot alakítunk ki.

A gyermekek óvodába lépésekor elsődleges feladatunk a befogadás, a gondoskodás, mely jelenti a gyermek lelki és fizikai szükségleteinek kielégítését, ami kölcsönös bizalmon és feltétel nélküli szereteten alapul. Hitvallásunkat az óvodáról úgy fogalmazzuk meg, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, és optimálisan fejlődjenek az óvodában töltött évek alatt.

Az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem és az alapos megfigyelés alapjául szolgál a differenciált fejlesztésnek. Óvodánkban a nevelő, fejlesztő, teljes személyiséget formáló funkciót homogén és heterogén kortárskapcsolatban a gyermek egyéni eltéréseinek figyelembevételével, differenciáltan valósítjuk meg. A differenciális pedagógia az egyéni fejlődést, a fejlődésbeli különbségeket veszi alapul.

Biztosítjuk az esélyegyenlőséget és az egyenlő hozzáférést a szociális vagy kulturális hátránnyal érkező továbbá az átlagtól eltérő fejlődési ütemű /BTM - beilleszkedési, tanulási és magatartászavar, SNI - sajátos nevelési igény/ gyermekek számára is. Gyermekeinket arra neveljük, hogy e társaikat elfogadják, segítsék, szeretettel vegyék körül.

A múlt és jelen értékeinek közvetítése mellett lehetőséget adunk a nemzetiséghez tartozó gyermekek, valamint a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek: az önazonosság megőrzésére, ápolására, erősítésére, nyelvi nevelésére, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmére

Minden gyermek egyéni képességét, fejlődési ütemét figyelembe véve biztosítjuk, hogy óvodáskor végére belépjenek a lassú átmeneti fejlődés szakaszába és lehetőség szerint zökkenőmentes és eredményes legyen az iskolai beilleszkedésük.

3. Pedagógusképünk

Az óvodapedagógus viselkedése, magatartása, egész lénye, személyisége minta a gyermek számára. Pedagógusképünk kialakításában, formálásában az alábbi kiemelt óvodapedagógiai kompetenciák kapnak hangsúlyos szerepet:

- **Óvodapedagógusaink:**

- Ismerik és értik a társadalmi változások, a közoktatás és az óvodai nevelés összefüggéseit
- Ismerik a szabályozás dokumentumait.
- Ismerik az óvodás korú gyermek személyiségfejlődésének sajátosságait, a nevelés és fejlesztés elméletét az óvodás korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatát, tevékenységeit azok tervezését, módszereit
- Ismerik az SNI és hátrányos helyzetű gyermek nevelésének specifikumait, a családdal való együttnevelés lehetőségeit
- Rendelkeznek az óvodai tevékenységek tartalmainak közvetítéséhez szükséges tudással, művészeti ismeretekkel a tevékenységek szervezéséhez szükséges módszertani ismeretekkel.
- Ismerik az élményszerű, innovatív óvodai életszervezés lehetőségeit
- Tájékozottak az egészségre nevelés és mentális egészség védelmének elvi és gyakorlati kérdéseiben
- Ismerik az óvodai értékelés és minőségfejlesztés elveit, módszereit.

Ismereteik alkalmazását illetően képesek:

- A gyermeki személyiség fejlesztésére: az egyéni igényekre és fejlődési feltételekre tekintettel elősegíteni a gyermekek értelmi, érzelmi, testi, szociális és erkölcsi fejlődését. A társadalmi értékek, a sajátos nemzeti hagyományok és az egyetemes emberi értékek elsajátítását.

- Képesek kompetenciájukból adódó szakmai lehetőségeik és feladataik felmérésére.
- Képesek a problémák felismerésére, azok kritikus elemzésére és a konfliktus helyzetek kezelésére, megoldására.

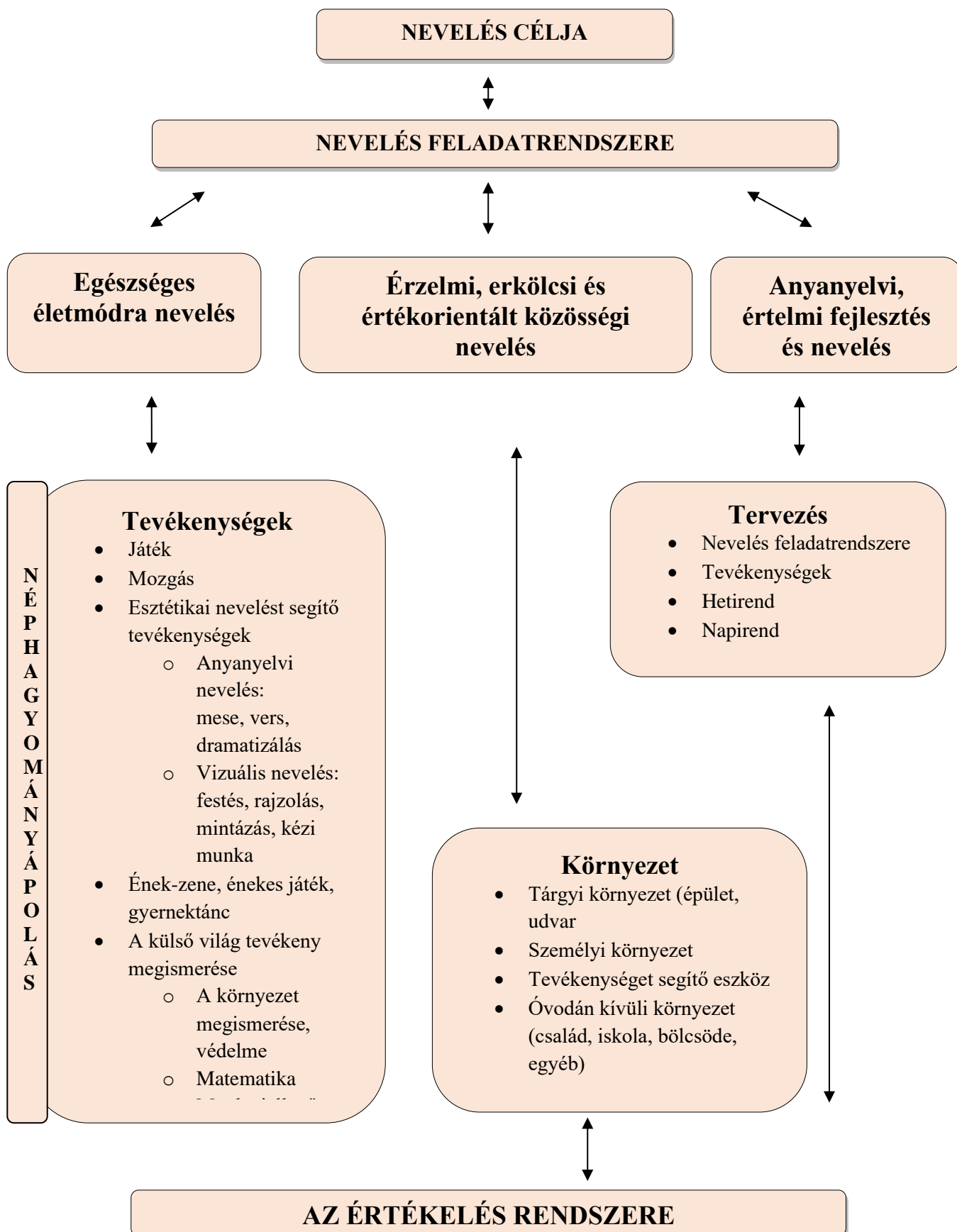
Képesek:

- Pedagógiai döntésekre.
- Előítéletmentesen az inter – és multikulturális nevelésre.
- Családokkal való hatékony együttműködésre.
- Társintézményekkel, fenntartóval való kapcsolattartásra.
- Önálló tanulással vagy szervezett továbbképzésekkel új kompetenciák elsajátítására.

Szakmai attitűdök és magatartás terén rendelkeznek:

- Önismerettel, önértékelési képességekkel, minőségtudattal, a hivatás iránti alázattal.
- Gyermekek és emberismerettel, gyermekközpontú szemlélettel, játékos képességgel.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással.
- Az egyetemes emberi és nemzeti normák tiszteletével tudatos értékválasztási képességgel.
- Környezettudatos magatartással.

IV. PROGRAMUNK TARTALMI FELÉPÍTÉSE

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Alapelveink

- Az intézményeink sajátos arculatának megtartása és erősítése.
- Szakmai önállóság.
- Eredményes és magas szintű nevelőmunka megvalósítása.
- A változó igényekhez való alkalmazkodás, megújulás képessége.
- A gyermeki jogok tiszteletben tartása, elfogadása és érvényesítése.
- Esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése.
- Az egészséges életmód igényének megalapozása.
- Az óvoda és család partneri együttműködésének biztosítása.
- Hagyományápolás, a múlt értékeinek megőrzése és átörökítése. A helyi természeti és társadalmikörnyezet adta sokszínű lehetőségek megismertetése.
- Környezettudatos magatartás megvalósítása, a gyermekek egészségnevelése.

Nevelési céljaink

Célunk, hogy a családi nevelés folytatásaként és azzal együttműködve szeretetteljes légkörben, jó példával, bizalomra építve neveljük a ránk bízott gyermekeket. Munkánkat áthatja a biztonság adása, az együttérzés, a segítőkészség.

A gyermekeket megillető jogok biztosításával – ami óvodánk minden dolgozójának kötelessége – a személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk.

Óvodánkban a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem övezi.

A kompetenciafejlesztést komplex tevékenységek, cselekvések segítségével kívánjuk megvalósítani az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Célunk, hogy a szociális érzelmi képességeik alakításával képessé váljanak az egymás iránti nyitottságra. Legyenek képesek pozitív emberi és közösségi kapcsolatok kialakítására.

Megalapozzuk bennük a környezettudatos magatartást, hogy tudjanak nyitni a világra, igazodjanak el a természet rendjében, vegyék észre annak szépségeit. Védjék, óvják szűkebb és tágabb környezetüket, ismerjék hagyományainkat.

A tanulási tapasztalatszerzési folyamat során olyan motivált állapotot hozunk létre, amelyben a gyermek belső késztetése a külső késztetéssel találkozik.

Minden tapasztalatszerzést lehetőség szerint tevékenységbe ágyazunk és biztosítjuk a gyerekek számára a szabad választás lehetőségét.

A gyermek óvodai életét átható legfontosabb tevékenysége a játék. **Nagy hangsúlyt fektetünk a szabad játék biztosítására**, melyhez megteremtjük az optimális feltételeket /eszköz, hely, idő, élmények stb./.

Fontos a játékban az óvónő tudatos, pedagógiai jelenléte, melyet odafordulás, érdeklődés, segítőkészség, bátorítás jellemez az egyéni szabadság meghagyásával.

Óvodánk nyitott a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartászavaros (továbbiakban: SNI és BTM) gyerekek befogadására, igazodva egyéni szükségleteikhez és igényeikhez. Szükség esetén a nemzetiségi és a migráns gyerekek integrálását is biztosítjuk.

Nevelési célunk a családokkal való hatékony együttműködés. Empátiával és toleranciával fordulunk a családok felé és a családok egyedi igényeihez alkalmazkodva nyújtunk segítséget.

Célunk: a rugalmas beiskolázás, amely az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Iskolába lépéskor a gyermekek alkalmazkodni tudjanak az iskolai élethez.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi-és lelki szükségleteinek kielégítése, rendszere a nevelés általános feladatrendszeréhez igazodik.

Ezen belül:

- Egészséges életmód alakítása,
- Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A nevelés feladatcsoportjai összefonódnak, elhatárolódása a nevelőmunka tervezését segíti.

1. Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

CÉLUNK:

- egészséges, mozgásszerető, vidám, önmagukat elfogadó, környezetüket védő gyerekek nevelése, akik ismerik és szeretik a természetet szűkebb és tágabb környezetüket.
- megfelelő feltételek biztosításával a szomatikus, mentális, szociális egészség megőrzése.
- teljeskörű egészségfejlesztés, korszerű életmód alapjainak lerakása.

FELADATAINK:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

MEGVALÓSÍTÁS

A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése

Gondozás

A gondozás a kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, mely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetének, egészséges életmódjának kialakulásához.

A gyermekek óvodai befogadását tapintatos, türelmes nevelői magatartással, a gyermekek igényeihez igazodva segítjük.

A csoportban dolgozó óvónők és dajkák szorosan együttműködve, megfelelő mintaadással biztosítják a helyes szokásrendszerek kialakulását, és készségszintre juttatását. Minden tevékenységben az egyéni igényekhez igazodva segítjük a gyerekek önállósodási törekvéseit. A gyermekek biztonságérzetét, a feladatok közötti eligazodást segíti a rugalmas napirend, mely a gyerekek életkori és élettani sajátosságaihoz igazodik, és tág teret enged az egyes tevékenységek között. A napi életritmus, a rendszeresség, az állandóság visszahatnak az élettani folyamatokra, ezért tudatosan szervezzük és tervezzük meg a gyermekek óvodában töltött idejét.

Igény szerint javaslatokkal, tanácsokkal segítjük a családokat, hogy az óvodában megkezdett napirend otthon is folytatódhasson /rendszeresség, állandóság/.

Táplálkozás

A testi fejlődés legfontosabb feltétele a táplálkozás. Saját konyhával nem rendelkezünk, ezért napi szinten nem áll módunkban az étel minőségébe beleszólni. Lehetőségeinkhez mérten az adott főzőkonyhával igyekszünk kapcsolatot tartani és igényeinket jelezni.

A helyes étkezési szokások kialakításának módszerei a csoport óvónőinek kompetenciája. Fontosnak tartjuk a folyamatos reggelit azért, hogy a gyermekek játékidéjét ne szakítsuk meg. Tanulják meg a gyermekek az asztalnál a kulturált viselkedést. Koruknak megfelelően vegyék ki részüket az étkezések lebonyolításában: kiscsoportban a gyermekek önkiszolgálást végeznek, középső és nagycsoportban naposok működnek közre a kiszolgálásban.

Biztosítjuk a speciális étrendet igénylő gyermekek ellátását.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek folyadékszükségletüket a nap folyamán bármikor kielégíthessék (udvaron is).

A hét meghatározott napján minden csoportunk gyümölcsnapot tart, amikor a gyerekek otthonról hozott gyümölcsöt, zöldségfélét fogyasztanak, akár természetes állapotában, vagy ivóléne, salátának elkészítve.

Ösztönözzük, és nem erőltetjük a gyermekeket az ételek elfogyasztására és a különböző ízű ételek megkóstolására.

Testápolás

A helyes szokások kialakításával, szükséges feltételek biztosításával igyekszünk elérni, hogy a napi testápolás belső igényévé váljon a gyerekeknek. Az óvodában a tisztálkodási eszközök megfelelő használatát naponta gyakoroltatjuk (folyékony szappan, fogmosás eszközei, fésű, wc papír, papírzsepkendő, szalvéta használata), ami személyes higiénijük kialakulását szolgálja. Elérhető helyen biztosítjuk a tisztálkodási eszközöket. Fokozatosság és egyéni bánásmód betartásával törekszünk arra, hogy a gyermekek egyre önállóan légitség ki szükségleteiket.

Öltözködés

A gyerekek az időjárásnak megfelelő öltözékben jöjjenek az óvodába. Ruházatuk legyen kényelmes, ne akadályozza őket a játékban és egyéb más tevékenységben. Szülőkkel közösen formáljuk a gyermekek praktikus óvodai öltözködését. Hangsúlyt fektetünk a sorrendiség bemutatására, gyakorlására. A gyermekeket igényességre neveljük önmaguk ruharendezettségével szemben. A szülők gondoskodjanak csereruháról, hogy szükség esetén az óvónő vagy dajka át tudja öltöztetni a gyerekeket.

Mozgás, edzés

Óvodánk kiemelt célként kezeli a mozgást. Ezért az óvodai élet minden napján lehetőséget biztosítunk mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában. A rendszeres örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk. Az időjárás függvényében biztosítjuk a gyerekek napi levegőzését, szabad mozgását, és az udvaron tartjuk a mindennapos testnevelést és testnevelés foglalkozást. Minden nap sok mozgásos játékot, **komplex mozgásos napokat is tartunk csoportban vagy udvaron.**

A szabadban való tartózkodáskor a mozgás igény kielégítése mellett kihasználjuk a levegő edző hatását, a napfény biológiai értékét, melyek növelik a gyermekek ellenálló képességét. Télen szánkózással, csúszkálással, nyáron pancsolással, tavasszal és ősszel, nagy kirándulásokkal, túrázásokkal biztosítjuk az edzés lehetőségét. Rendszeres napi mozgással - mindennapos testnevelés, testnevelési foglalkozás - segítjük elő a helyes testi fejlődésüket /testtartás, állóképesség, stb./, és az alapvető mozgásformák elsajátítását.

Pihenés, alvás.

Az ebéd utáni pihenéshez nyugodt, barátságos légkört teremtünk, tiszta, friss levegőt biztosítunk. Elalvás előtt az óvónő tudatos meseválasztása a gyermekek igényeihez és korához igazodik. Amelyik gyermek igényli, aludhat kedvenc plüss alvókájával.

A gondozással, a testi szükségletek és a mozgásigény kielégítésével elősegítjük a gyermekek egészségének megóvását, védelmét. A környezet tisztán tartásával, szükség szerinti fertőtlenítéssel, az időjárásnak megfelelő öltözködéssel, a napi tevékenységek lehetőség szerint szabad levegőn való megszervezésével, a sok mozgással, biztosítjuk a szervezet általános védekező képességének fokozását, a betegség megelőzését.

A gyermekek védjék, óvják természeti és környezeti értékeinket, tiszteljék az élőlényeket, ismerjék meg élőhelyüket.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- Váljon a gyerekek igényévé a tisztálkodás, a testápolási szokások önálló alkalmazása.
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Önállóan, helyes sorrendben öltözködjének, ruhájukat rendezetten rakják a szekrényükbe.
- A terített asztalnál kulturáltan étkezzenek és viselkedjenek.
- Legyenek tisztában az egészség és betegség fogalmával, a megelőzést elősegítő alapvető tennivalókkal.
- Környezetükre legyenek igényesek, szeressék maguk körül a rendet.
- Szűkebb és tágabb környezetüket védjék és óvják.
- Legyenek testileg edzettek, mozgásuk egyéni fejlettségüknek megfelelően fejlődve válljon harmónikusá, összerendezetté.
- Szívesen vegyenek részt különböző sporttevékenységeken, túrákon.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

CÉLUNK

- Barátságos és derűs légkör kialakításával a kötődési hajlam erősítése.
- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó érzelemgazdag környezet biztosítása.
- Erkölcsi, érzelmi és akarat tulajdonságaik fejlesztése.

FELADATUNK

- **Érzelmi biztonság megteremtése**

Az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság. Az érzelmekre épülő, szeretetteljes kapcsolat az alapja minden pedagógiai munkának, a szociális viselkedésminták átvételének, a szokás- és normarendszer megalapozásának.

Tudjuk, hogy a személyiség fejlődése szempontjából első helyen van a környezeti állandóság. Ezért biztosítjuk a gyerekeknek az óvodába lépéskor a személyek /óvoda alkalmazottai/ és tárgyak /csoportszoba, öltöző, játékok/ állandóságát, hisz ez vezet a biztonságérzet kialakulásához.

Az óvodáskori szárnypróbálgatás alapja és elindítója az okosan óvó, védő szeretet, elfogadó érzelmi kapcsolat, ami segíti a gyermekeket az új világ /óvoda, szűkebb-tágabb környezet, hozzájuk tartozó tevékenységek, élmények/ megismerésében.

Minden gyermekben megkeressük a pozitív tulajdonságokat, amiket konkrét dicsérettel erősítünk, illetve új tulajdonságokat alakítunk ki /megértés, elfogadás, türelem, segítőkészség, stb./

Tudjuk, hogy az óvodás utánzási hajlama igen erős az érzelmek formálásában is, különösen, ha a szeretett személy /az óvoda alkalmazottai/ közvetíti ezt feléje. Ezt a hajlamot erősíthetjük szóban, tettben, metakommunikációban, egyértelmű közlésekkel, következetes elvárásokkal.

- **A gyermek pozitív kapcsolatainak kiépítése.**

A gyermekek egyéni érdekeinek, éntudatának, önkifejező tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján. A gyermekek természetes társas kapcsolatainak kielégítése a különbözőségek elfogadására és tiszteletére nevelés, ezért olyan környezetet teremtünk és olyan példát adunk, ahol természetes dolog a másakra figyelés, a társ kérésének figyelembevétele – a többi gyermek hátrányba kerülése nélkül. Társas kapcsolatait - az óvoda dolgozói és a gyermek, majd a gyermek-gyermek között - pozitív attitűd, és pozitív érzelmi töltés jellemezze. A humort a szeretet egy bizonyos formájaként rendszeresen alkalmazzuk.

Igyekszünk megelőzni az agresszív megnyilvánulásokat. A már kialakult konfliktusokban az érintetteket meghallgatjuk és közösen keressük a jó megoldást. Már az óvodáskorban is

megértik az indoklást, elfogadják a döntést, ennek következményeként saját maguk is kezelni tudják a kialakult konfliktusokat.

- **Erkölcsei és értékorientált közösségi nevelés**

Az egészséges szocializáció alapfeltétele a megfelelő személyes kapcsolat a gyermeket gondozó felnőttel. A szociális fejlődésnek fontos része a saját környezethez, életrendhez történő alkalmazkodás.

Az egészséges alkalmazkodás kétoldalú folyamat: a gyermek alkalmazkodik a környezetéhez és alakítja is környezetét.

A gyermek önállósodását úgy támogatjuk, hogy közbe ne érezze magát kiszolgáltatottnak és alárendeltnek. Biztosítjuk számára, hogy azonos értékű dolgok között választhasson, hogy maga hozzon meg bizonyos döntéseket. Ezáltal arra neveljük, hogy tanuljon a saját hibáiból. Saját személyével és cselekedeteivel kapcsolatban legyenek céljai, vágyai, elképzelései.

Így alakítjuk ki a gyermek belső kontrollját, hogy cselekvéseinek következményeit vállalja, vágyait késleltetni tudja.

Megtapasztaltatjuk velük az „én csinálom” örömét, hogy kompetensnek éljék meg magukat a környezetben.

Arra neveljük a gyerekeket, hogy szeressék és elfogadják önmagukat, bízzanak képességeikben. Legyenek türelmesek önmagukkal és másokkal szemben.

Közös élmények során alapozzuk meg a gyermekek erkölcsi tulajdonságait (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), és akarati tulajdonságait (pl. önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) szokás-és norma rendszerét.

A gyermeknek a szokásrendszeren és az együttélésből fakadó interakciókon keresztül fejlődik normarendszere, amely a további fejlődési szakasznak, az iskoláskornak az alapja.

Ezeknek a tulajdonságoknak birtokában óvodásaink legyenek képesek az átlagtól eltérő magatartást tanúsító /BTM/, a nemzetiségi, a migráns, valamint az eltérő fejlődési ütemű gyerekek elfogadására /SNI/. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek esetében szükség szerint az óvoda együttműködik a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Kövessék a csoportban dolgozó felnőttek példáját, legyenek segítőkészek, toleránsak, figyelmesek velük szemben.

Az óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Sikerkritérium az óvodáskor végére

- Szeressék és fogadják el önmagukat, társaikat a körülöttük levő felnőtteket.
- Önállóan is keressék a segítségnyújtás meglévő formáit.
- Ismerjék saját erősségeiket, bízzanak önmagukban.
- Legyen bennük együttérzés, érdeklődjenek társaik iránt.
- Értsék a metakommunikatív jelzéseket. /elismerés, nemtetszés, öröm, stb./
- A megkezdett tevékenységet fejezzék be, leküzdve a közben adódó nehézségeket.
- Tudjanak választani és dönteni ismert helyzetekben.
- Figyelmesen és türelmesen hallgassák meg a hozzájuk beszélő társaikat és felnőtteket.
- Konfliktushelyzet esetén a megoldás keresésében tudjanak érzelmeik felett uralkodni.
- Alakuljon ki bennük a kompromisszumkészség.
- Legyenek birtokában az alapvető erkölcsi értékeknek /udvariasság, együttérzés, tisztelet, másság elfogadása/ és eszerint viselkedjenek.
- Tudjanak rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.”

CÉLUNK:

- A gyermekeket az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére neveljük, miközben természetes beszéd és kommunikációs kedvüket fenntartjuk.
- A gyermekek igényeihez igazodva meghallgatjuk, motiváljuk őket, hogy bátran kérdezzenek, érdeklődjenek az őket körülvevő világ iránt.
- A migráns és nemzetiséghez tartozó gyermekek anyanyelven történő kommunikációját támogatjuk és igyekszünk megismerni szokásaikat, hagyományukat, irodalmukat.

FELADATUNK:

- Értő figyelemmel hallgassuk meg a gyermekeket.
- Kérdéseikre az értelmi fejlettségük figyelembevételével egyszerű, konkrét, ismereteket nyújtó válaszokat adjunk.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel. /tiszta, helyes, választékos jól érthető beszéd, hallgatás és meghallgatás/
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségű gyermekek anyanyelvi nevelését sajátos törődéssel, differenciáltan, szükség esetén szakember bevonásával végezzük /BTM, SNI/. Külön figyelünk a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek anyanyelvi nevelésére. /HH, HHH/
- Tanuljanak meg szemkontaktussal kommunikálni.

- Valamennyi tevékenység területén legyen jelen.

MEGVALÓSÍTÁS

Az anyanyelv használata végigkíséri az óvoda egész napi életét, a gyermekek minden megnyilatkozását, az óvodai dolgozók és a gyermekek kapcsolatát.

Odafigyeléssel, jó beszédpéldával, beszélő környezet biztosításával pozitívan befolyásoljuk a gyermek nyelvi fejlődését. A beszéd, az önkifejezés fontos eszköze, ezért nagy hangsúlyt fordítunk a szókincs bővítésére, a nyelvtanilag helyes beszédre és az árnyalt megfogalmazásra.

Módot adunk, hogy a bábozás – dramatizálás kereteiben belül a gyermekek irodalmi élményeiket kijátszhassák, érzelmeiket kifejezhessék, és ez által fejlődjön személyiségük. Napi szinten legyenek jelen a gyermek életében népmesék, mondókák, versek, dalok, ringatók.

Odafordulással jelét adjuk annak, hogy érdeklődve meghallgatjuk, válaszolunk kérdéseikre, tovább fűzzük a beszélgetés fonalát, így a szóbeli közlés folytatására ösztönözzük őket. Ehhez segítségül hívhatjuk a drámapedagógia eszközeit is. Minél több új fogalmat tanítunk /cselekvéssel, tárgyi tapasztalattal, képi ábrázolással/. Nyelvi fejlettségükben elmaradott, gátlásos, visszahúzódó gyerekek számára bátorító, beszédes környezetet teremtünk, hogy a lemaradásuk ne gátolja őket a tapasztalatok gyűjtésében, a megismerő tevékenységekben, a társas kapcsolatok alakulásában.

ÉRTELMI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS

CÉLUNK:

- Egyéni képességeinek megfelelő, sokoldalú személyiség fejlesztéssel aktív, érdeklődő, kreatív, kooperációra képes, aki megfelelő kommunikációs készséggel bír.

FELADATUNK:

- A gyermek spotán és tervezett formában szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése

MEGVALÓSÍTÁS:

Változatos tevékenységeket, tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk, hogy minél több ismeretet szerezzenek a természeti és társadalmi környezetről. Mindezt séták, kirándulások és egyéb tevékenységi formák keretében valósítjuk meg. A kognitív képességek fejlesztése közben figyelmet fordítunk az egyes gyerekek képességeinek kibontakoztatására, tehetséggondozásra, szükség esetén felzárkóztatására. A gyermek a kiindulópont és a követelményeket, célokat úgy irányítjuk, hogy a gyermekkel találkozzon és az egyén egyre nagyobb helyet kapjon.

Differenciálunk célokban, a célok által meghatározott feladatokban, a feladatokhoz vezető úton, módszerekben a hozzá kapcsolódó eszközökkel és az elsajátítás idejében, tempójában.

A differenciált képességfejlesztés is közös élményekre és játékos tevékenységekre épül.

Az óvodapedagógus minden helyzetben, több fokozatban, minőségben tervez, és a gyermekek kapják meg a választás lehetőségét.

A gyermekek fejlettségének nyomonkövetését elsősorban folyamatos megfigyeléssel és mérések rögzített eredményeivel biztosítjuk.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- A gyermek tisztán, érthetően kommunikáljon
- A gyerekek aktívan használják a tapasztalat során bővült szókincsüket.
- Beszélgetés közben megfelelő beszédfordulatokkal, viselkedésformákkal tudják a kommunikációt fenntartani. Tudjon köszönni, megköszönni, kérni.
- Nyugodtan, figyelmesen hallgassák végig a hozzájuk beszélőt. /óvodapedagógus és nem pedagógus óvodai alkalmazottak, társak, stb./
- Szeressék és becsüljék meg anyanyelvüket.
- Használják megfelelően a relációs szókincsüket.
- Szívesen beszéljenek, az élményeiket érthető módon tudják megfogalmazni.
- Legyenek érdeklődők, tudjanak kérdéseket megfogalmazni.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsony fejlettségi szintű gyerekek jussanak el arra a szintre, hogy tudják magukat kifejezni, érzéseiket közölni.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. Néphagyomány

Néphagyományápolás

Az elmúlt évek tapasztalatait felhasználva beépítjük nevelésünkbe azokat az értékeket, amelyeket elsősorban a Kisalföldön őriztek meg népi kultúránkból.

Dr. Barsi Ernő és Dr. Timaffy László által gyűjtött gyermekfolklór átadását feladatunknak érezzük.

Az ünnepek és a jeles napok a néphagyományok hordozói.

Óvodapedagógusaink ismerik a népszokások eredetét, jelképeit és az azokat kísérő tevékenységeket. Ezek színesebbé teszik mindennapjainkat.

Az ünnepek tartalma, az ünnepre készülés folyamata példát nyújt kötődésre családhoz, rokonsághoz, közösséghez, példát nyújt arra, mi tart meg embernek.

Amikor mondókákat mondunk, altatót énekelünk, körjátékokat játszunk, mesélünk, népdalt énekelünk, a népköltészet alkotásaival ismertetjük meg gyermekeinket.

Arra is törekszünk, hogy megismertessük a gyermekekkel szülőföldünket, ahol élünk, hogy többet jelentsen, mint csupán lakóhelyet.

Célunk a szülőföld szépségének megláttatása, a környezet alakítása, amelyben a gyermek közvetlenül is részt vehet, alakíthatja. "A bontakozó értelmű kisgyermeknek a szülőföld jelenti a világ közepét", amely összefügg az anyanyelv megismerésével a baráti kapcsolatok kialakulásával, az ember magára találásának élményével.

Adottságaink, a természet közelsége biztosítja a természetes anyagok gyűjtésének lehetőségét, amit a gyermekekkel közösen végzünk. Elhelyezzük a csoportszobában, majd együtt feldolgozzuk, biztosítva az alkotás örömét. A természetes anyagok szolgálják kez ügyességük fejlesztését, a szem-kéz koordinációját. Mi óvodapedagógusok pedig itt is tudjuk hasznosítani kézművességben szerzett ismereteinket.

A népi kultúra tárgyai, használati eszközei is formálják a gyermekek ízlését.

Szemléletünket tükrözi óvodánk környezete is, a természetes anyagok és népművészeti tárgyak jelenlétével. Mivel a népszokások többsége naptári évhez az évszakok változásához, valamint egyházi ünnepekhez kötődik, összegyűjtésük, időrendbe állításuk segíti tervező munkánkat, a tevékenységek megszervezését.

A múlt és jelen értékeinek közvetítése mellett lehetőséget adunk a nemzetiséghez tartozó gyermekek, valamint a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek: az önazonosság megőrzésére, ápolására, erősítésére, nyelvi nevelésére, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmére

2. Játék

Az óvodáskorú gyermek nevelésében a játékot alapvető és legfőbb tevékenységi formának tekintjük. Kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység.

A felnőttek utánozható mintát adnak a kisgyermekeknek, az óvodapedagógus társ, segítő, ha a játékfolyamat elakad kezdeményező.

A játék három különböző szinten valósul meg – cselekvés, képi és szimbolikus.

Ezek a szintek határozzák meg a játék jellegét, információs tartalmát, kapcsolat rendszerét.

Ezen funkciók teszik a játékot a legfontosabb tevékenységi rendszerré.

A játék fő feladata, hogy sajátos szervezettsége által biztosítsa minden gyermek egyéni vágyát, ötleteinek megvalósulását, élményeink tükröződését kötetlen kibontakozását.

Biztosítjuk, hogy a gyermekek szabadon kreatívan használhassák fel az eszközöket, módjuk legyen a választott tevékenységet saját ütemükben befejezni, a fejlődés jó irányának érdekében.

A szocializációs folyamatban rendkívüli jelentősége van a társak kiválasztásában, az együttműködés kialakításában, vagy elutasításában, a problémahelyzetek, konfliktusok önálló megoldásában. A folyamat során számtalan kommunikációs helyzet alakul ki, mely a beszédfejlődés szempontjából kiemelkedően fontos.

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyerek életében, mert benne minden tanulási tartalom, forma jártasság, készség megjelenik.

Az önkifejezés eszközei a bábozás, dramatizálás, szerepjáték, barkácsolás.

A tevékenységeket kezdetben az óvodapedagógus kezdeményezi, később a fejlődés hatására a gyermekek önállóan válnak képessé a cselekvésre.

CÉLUNK:

- óvodáskorú gyermek alapvető aktivitása során gyakorolhassa erőit, szélesíthesse látókörét, szociális tapasztalatokra tehessen szert, megismételhesse, és alkotó módon kombinálhassa a környező élet jelenségeit.
- a lehető legtöbb időt szabad játékkal tölthessék a gyerekek.
- valósuljon meg az egyenlő hozzáférés elve.
- a szabad játékban a gyermek teljes személyisége fejlődjön.

FELADATUNK:

- biztosítani a játék feltételeit (megfelelő légkört, helyet, időt, élményeket, eszközöket).
- a 3-7 éves életkorban megjelenő játékfajták minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- az óvodapedagógus játékszerű módszerei

MEGVALÓSÍTÁS

- A JÁTÉK FELTÉTELEI:

A légkör: minden csoportban nyugodt és biztonságérzetet keltő, amelyben a gyermekek szabadon szervezik meg játékukat, önállóan választják hozzá a társat, helyet, eszközt. Az alkotó kedvű, játékos légkört sok új ötlettel, kellő időben adott segítséggel biztosítjuk.

A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, amely segíti a gyermek biztonságérzetét, segíti az eligazodásban, de nem okoz feszültséget, agressziót. Segítjük abban a gyermeket, hogy tanulják meg önállóan megoldani konfliktusaikat, és tudjanak önfeledten játszani alkotó együttműködésben.

A játékhoz szükséges hely:

A gyermekek a csoportszobában és az udvaron is játékukhoz önállóan, vagy óvodapedagógusaink segítségével alakíthatnak ki megfelelő helyet. Az állandó játszóhelyek biztosítják a nyugodt tevékenykedést, - mozgásos eszközök használatát, építkezést, barkácsolást, rajzolást, festést, mesélést, dramatizálást, bábozást - itt kapnak helyet az ezekhez szükséges eszközök is.

A gyermekeknek lehetőségük van a játékszituációnak megfelelően a terem átrendezésére, búvóhelyek, kuckók kialakítására.

Az udvaron a gyermekek játéktere nagyobb, ezért ösztönözzük őket nagymozgásos tevékenység folytatására. Az időjárás függvényében óvodapedagógusaink segítik az udvari szerepjáték kibontakozását.

Óvodán kívül lehetőségünk van játékokra lakóhelyünkön levő több játszótéren, kirándulások alkalmával a közeli erdőben, Marcal-parton, Győrben. Fontos, hogy óvodapedagógusainknak legyen helyismerete.

A játékhoz szükséges idő:

A részben folyamatos napirendünk lehetővé teszi, hogy a gyermekek az óvodába érkezésüktől kezdve egybefüggően játék elrakás nélkül játszhatnak több órán keresztül. Így biztosítjuk, hogy a gyermekek kapkodás nélkül tevékenykedhessenek és legyen idejük elképzeléseik megvalósítására. Ugyanaz a játéktéma akár több napig is tarthat. A folyamatosság lehetővé teszi, hogy az egyes gyerekek a meglévő fejlettségi szintjükről egyéni tempójukban haladva fejlődjenek, megnő az önkifejezésre, a játékokra fordítható idő. Fontos elvnek tartjuk, hogy a napirendben szereplő egyéb tevékenységek az elmélyült szabad játékot nem boríthatják fel. Óvodapedagógusaink az időjárás függvényében törekszenek arra, hogy a gyermekek minél több időt kapjanak az udvari játéktevékenységre.

Élmények szerepe a játék tartalmának gazdagításában:

A játéktéma forrása mindig a valóság, a gyermek élményei. Az élmény, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból, a környezetéből hoz, vagy óvodai társakkal átélt élmény (kirándulások, bábszínház, hangverseny, állatkerti látogatás), fontosnak tartjuk a fejlesztő folyamatban, mert a gyermek játékában reprodukálja a felnőttek világából megfigyeléseit és megjeleníti saját lelkiállapotának negatív és pozitív hatásait. Óvodapedagógusaink ezért gondoskodnak minél több közös élményről, és lehetővé teszik, hogy a gyermekek tapasztalataikat játékidőben újra átélhessék.

A játék eszközei:

A játékeszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek kibontakoztatják és gazdagítják a gyermek elképzeléseit. A játékszerek megválasztásában tükröződik óvodapedagógusaink igényessége is. Fontos szempontnak tekintjük, hogy a játékok legyenek esztétikusak, igazodjanak a gyermekek életkorához, segítsék elő a sokoldalú fejlődést. Késztessenek fantáziálásra, gondolkodásra, problémamegoldásra. Minden csoportnak van "kincsesládája", a

szerepjátékhoz szükséges kellékeknek, azonosulást segítő ruhadaraboknak, melyek sokféle ötlethez, játékfajta-hoz adnak ihletet. Játékeszközöket kiegészítik a népi játékeszközök, a természetes anyagból készített játékok is. (Rongyabda, rongybaba, csuhébaba, termésbábok...)

Fontosnak tartjuk a báb és dramatikus eszközök állandó jelenlétét és helyét is a csoportban, mert a gyermek önkifejezését segítik.

- A JÁTÉK FAJTÁI

A 3-7 éves életkorban megjelenő játékfajták minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével:

A különböző játékfajták ötvözete a játéktevékenységben állandóan jelen van.

Gyakorló vagy funkciójáték

Játékszerekkel, különböző anyagokkal végzett gyermeki manipulációk. Véletlen mozgásból, cselekvésből fakadnak, ami a gyermekben örömmérzést kelt. Ez ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez. Ez a játék elsősorban a gyermekek mozgásigényének és manipulációs vágyának kielégítésére szolgál. Ebben a játékban elsősorban az eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyulásával, működésével ismerkednek a gyermekek. Jól fejleszti a szem-kéz koordinációt, kezesség-szemesség kialakulását. Óvodapedagógusaink biztosítják a játékhoz szükséges eszközöket, s együttjátszásával, támogató magatartásával mintát adnak a játékok helyes használatához, a játékok elrakásához. Segítik a gyermek játékát tovább fejlődni.

Szimbolikus /Szerepjáték

Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték. Óvodapedagógusaink szerveznek és vállalnak szerepeket, hogy a különböző kapcsolatok kialakítása minta legyen a közös cselekvéshez. Már a kicsik játékában teret kap a családjáték, orvosos, boltos, fodrászos játék, melyek egyszerű mozzanatokat jelenítenek meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek vállaljanak el szerepeket, használjanak szimbólumokat, a "mintha" helyzet megteremtéséhez.

A nagyobb gyermekek játékában már dominánsan jelentkezik az érzelemmel telített szerepjáték, a "mintha" helyzet, amelyhez erős képzelőerő társul.

Óvodapedagógusaink serkentő, ösztönző magatartásával segítik a gyermekeket abban, hogy a beleélés kifejlett formája kialakulhasson, minél többféle szerepet megformálhassanak, és szerepegyeztetésben sikeresek legyenek. A gyermekek játékelgondolása fejlődik. Megjelenik a többféle ötletből kialakított tartalmas játék, ami fejleszti a gyermek kommunikációs képességét, szabálytanulási készségét, társakhoz való viszonyát, az együttes cselekvőképességet.

Építőjáték- konstruálás

A spontán építgetésből alakuljon ki a játék eszközigényéből fakadó tudatos konstruálás. A kisebb és bonyolultabb összerakás, a finommotorika fejlődését szolgálja, a rész-egész viszonyával ismerkedik a gyermek játék közben.

Óvodapedagógusaink jól kiválasztott és megfelelő eszközök biztosításával segítik, hogy a gyermekek képesek legyenek bonyolultabb formák létrehozására.

Barkácsolás

Mindig a játék igényéből indul ki, valamilyen céllal jön létre. Lehet szerepjátékhoz, bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges kellék. Szolgálja az ünnepekre való készülődést, ajándékozást, teremdíszítést. A csoportok életében szerepet kap a népi játékszerek és hangszerek készítése is. (töklámpás, kórómuzsika, bodzasíp)

Szabályjáték

Óvodapedagógusaink egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi és értelemfejlesztő játékok megszerettetésével alakítják a gyermekekben a szabályokhoz való igazodás igényét.

A gyermekek arra is lehetőséget kapnak, hogy maguk által létrehozott szabály szerint is játszhasanak ilyen játékokat.

Bábozás, drámajáték

A bábozás először óvodapedagógusaink előadásával jelenik meg az óvodában. Jó, ha a csoportnak kedvenc bábja van, akinek szívesen elmondhatják a gyermekek sikereiket, örömeiket, bánatukat.

A rendszeres, többször ismételt mese élmény, óvodapedagógusaink jó példája bábozásra, dramatizálásra serkentik a gyermekeket. Egyszerű meséket mesélünk és segítjük a gyermekeket ezek megjelenítésében. Mintát adunk egy-egy szereplő megformálásában.

Megteremtjük annak a feltételét, hogy a drámajátékban saját személyiségén keresztül szűrje meg élményeit, ismereteit.

- **AZ ÓVODAPEDAGÓGUS JÁTÉKSEGÍTŐ MÓDSZEREI**

Óvodapedagógusaink az adott gyermek és a gyermekcsoportok fejlettségének megfelelően fejlesztik a játékot. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását. A játék helyzet dönti el, hogy a felnőtt csendes szemlélője, vagy aktív résztvevője a játéknak. Ha szükséges szerepet vállalva mintát adunk a közös cselekvésben, de nem irányítjuk, egyszerű játszótársa maradunk a gyermeknek (indirekt irányítás). A beavatkozásra csak a megoldási lehetőségek felállítása, a választhatóság, vagy a testi épség megőrzése érdekében kerül sor.

A játék fejlesztő hatásának teljes ismeretét nélkülözhetetlennek tartjuk a tervező és megvalósító munkánkban.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- A gyermekek képesek elmélyülten, együttműködve játszani hosszabb időn keresztül.
- Játékukban dominánsan jelentkeznek a szerepjáték
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák, szívesen vesznek részt drámajátékban
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által értékelt viselkedési szabályok

3. Mozgás

A mozgásfejlesztés az egészséges életmódra nevelés kiemelt feladatáé, annak megalapozását szolgálja.

CÉLUNK:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének fenntartása, mozgásigényének kielégítése.
- A testmozgás megszerettetése, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése.

- A harmonikus, összerendezett kis- és nagymozgások, mozgáskoordinációfejlesztése, tájékozódás megalapozása, társra figyelés, testi képességeinek játékos formában történő fejlesztése.

FELADATUNK:

- A gyermekek szabad mozgástevékenységéhez a feltételek megteremtése a szabad levegőn és a teremben.
- A szervezett mozgásfejlesztés tartalmának életkorhoz és a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó kiválasztása.
- A mozgástevékenység szervezeti formáinak biztosítása

MEGVALÓSÍTÁS

- **A FELTÉTELEK MEGTEREMTÉSE A SZABAD LEVEGŐN ÉS A TEREMBEN**

Délelőtt és lehetőség szerint délután is minél hosszabb ideig biztosítjuk a gyermekek udvaron való szabad mozgását. A mozgásra készítő udvari környezet mindennél jobban segítik a gyermekek mozgásigényének kielégítését. A szervezett mozgásos tevékenységek során megismert különböző mozgásformákat egyénileg is kipróbálhatják, és zavartalanul gyakorolhatják a gyermekek. Lehetőséget biztosítunk labdajátékokra, futásra, kocogásra, mászásra. A gyermekek alkalmanként elhozhatják otthonról kerékpárjukat, amivel a kijelölt pályán haladhatnak. A szabad mozgás mellett -téli időszakot kivéve- lehetőség szerint más szervezett tevékenységet is az udvaron tartunk: testnevelés, mindennapos testnevelések, énekes játékok. A nyári időszakban a lábboltozat erősítése céljából lehetőséget adunk mezítláb járásra. A gyermekeknek rendszeresen szervezünk tapasztalat- és élményszerző sétákat, kirándulásokat, túrákat, így fokozódik állóképességük, kitartásuk. Nagyon fontos a víz edző hatásának kihasználása. Ezért jó idő esetén az óvoda udvarán pancsoljanak, esetenként zuhanyozzanak. A 6-7 éves gyermekeknek uszodalátogatást szervezünk, melynek célja a vízhez szoktatás, a víz megszerettetése, vízi játékok megismerése.

Téli időszakban kihasználjuk lakóhelyünk dombjait, ahol szánkózhatunk, csúszkálhatunk.

A csoportszobában zajló játékok során a gyermekek szabadon használhatják a TINI-CONDI-t, padokat, asztalokat, székeket, ugrálólabdát, esetenként: ROTIKOM-t, Gerswald-t, Bady-Roll-t. Teremben is kaphatnak labdát gurításra, kuglizásra. A gyermekek kellő intenzitású edzése - az egészséges életmód megalapozása, személyiségük harmonikus fejlődése mellett - más

tevékenységeikre is pozitív hatást gyakorolnak. A kiemelkedő képességű gyermekek intenzívebb edzésen is részt vehetnek, az „Ovis Olimpiai” felkészülés kapcsán.

- **A SZERVEZETT MOZGÁSFEJLESZTÉS TARTALMÁNAK KIVÁLASZTÁSA**

Nevelési céljaink megvalósításában alapvetően támaszkodunk az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira: a mozgásra és a játékokra, mint a fejlődést meghatározó tényezőkre.

A 3-7 éves gyermek testi fejlődését rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő kellő aktivitást és terhelést biztosító szervezett mozgással segítjük. Ennek során valósítjuk meg a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztését, a helyes testtartás kialakítását, a nagy mozgásigény kielégítését.

A testnevelési anyagot a gyermekek természetes mozgására építjük.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően tervezünk minden korcsoportban járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás elemekből álló gyakorlatokat.

A 3-4 éves gyermekeknél a nagymozgások fejlesztését helyezük előtérbe.

A 4-5 éveseknél emellett a tér mozgásos megismerésére, irányokra, egyensúlyérzék fejlesztésére, szem-kéz-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatokra fektetjük a hangsúlyt.

Az 5-6-7 éves gyermekeknél ezeken túl az észlelés és a finommotorika fejlesztése a célunk.

A mozgásos játékok mindhárom korcsoportban a gyermekek motoros képességeire (erő, gyorsaság, állóképesség, ügyesség) és mozgáskészségeire vannak fejlesztőhatással.

Növelik mozgásbiztonságukat, új mozgáselemeket tudnak kipróbálni, különböző eszközök tulajdonságait ismerik meg.

A játékok során nő akaraterjük, koncentrált figyelmük, önuralmuk, helyzetfelismerő és együttműködő-képességük, fejlődik önértékelésük.

A mozgásfejlesztés csak akkor lehet eredményes, ha a gyermekek játékosságára, önkéntességére alapozunk és egyéni képességeiket, fejlődési tempójukat szem előtt tartjuk.

A mozgásfejlesztő anyag korcsoportonkénti lebontását a csoportban dolgozó két óvodapedagógus közösen tervezi meg.

A egyes csoportokban attól függően, hogy melyik korosztály van túlsúlyban egy könnyebb és egy nehezebb gyakorlatsort dolgozunk ki, vagy egy gyakorlatsoron belül más-más nehézségű feladatokat adunk.

- **A MOZGÁSTEVEKENYSÉG SZERVEZETI FORMÁINAK BIZTOSÍTÁSA**

Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk naponta szabad vagy szervezett mozgásra.

A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni csoportszobai és udvari játék során biztosítjuk.

A szervezett mozgásos tevékenységeket (testnevelést) elsősorban a szabadban, vagy a tornaszobában szervezzük. A 3-5 éves korosztálynak hetente egyszer, az 5-7 éveseknek a csoport összetételétől függően akár két alkalommal is szervezhető különböző időkerettel.

A mindennapi testnevelést naponta kötelezően délelőtt, vagy délután tartjuk meg a két óvodapedagógus megegyezése alapján.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, örömmel és aktívan vesznek részt mozgásos játékokban, vannak kedvenc játékaik.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok és labdajátékok során.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat pontosan kivitelezni.
- Kialakul harmonikus, összerendezett nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúly érzékelésük.
- Biztonsággal kezelik a labdát, tudnak helyben és járás közben labdát vezetni.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Társukra figyelnek és kerülnek a veszélyforrást.

4. Esztétikai neveléshez kapcsolódó tevékenységek

Az esztétikai neveléssel célunk, hogy a gyermekekben megalapozzuk a szép, a harmonikus felfogáshoz, átérzéshez szükséges képességeket. Formáljuk ízlésüket, önálló alkotásra készítjük őket. Segítjük a problémamegoldó készségük alakulását, nyitottság, másság elfogadását. Mindezt a környezet esztétikájával és a korcsoportnak megfelelő tevékenységek biztosításával valósítjuk meg. Az óvoda épülete, tárgyi környezete, díszítése, tisztasága, az óvodapedagógusok, dajkák megjelenése mind befolyásolják és alakítják a gyermekek esztétikai érzékét. A gyermekeket nemcsak alkotásra, hanem befogadásra is szeretnénk ösztönözni. Ahhoz, hogy a gyermek könnyedén ki tudja fejezni érzelmeit, gondolatait sok-sok reprodukálásra, sok mintára van szükség

A korosztálynak megfelelő tevékenységek: irodalom, vizuális tevékenység, ének-zene.

4.1. Verselés, mesélés

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat

Az érzelmi biztonság és az anyanyelvi nevelés fontos eszköze. Az óvodáskorú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok: a vers és a mese. A mese, vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermeknek. Emberi kapcsolatra tanít, erkölcsi tartalma van. Mélyíti az önismeretet, segíti a belső képteremtést.

A gyermek számára élményforrás, fejleszti nyelvi kifejezőképességét.

CÉLUNK:

- A gyermekek szívesen hallgassák a verset, mesét; váljanak az irodalmi élmények érzékeny aktív befogadjává.
- Az irodalmi élmények hatására a gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek alapozása.
- A gyermekek képzeletének, emlékezetének, figyelmének, fantáziájának fejlesztése.

FELADATUNK:

- A felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása
- A 3-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése
- A tevékenység szervezeti kereteinek biztosítása

MEGVALÓSÍTÁS

- A FELHASZNÁLT IRODALMI ANYAG IGÉNYES ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az irodalom közege a nyelv, azért fontosnak érezzük, hogy tiszta és esztétikailag értékes mesét, verset halljanak a gyermekek.

Az igényesen kiválasztott versekkel, mesékkel a környezet megszerettetését, a néphagyomány-ápolást, az évszakok szépségét, az ünnep hangulatát erősítjük a gyermekben. A jól megválasztott irodalmi anyag fokozza a pedagógus igényességét, amelynek természetes hozadéka a gyermek érzelmi, morális, szociális kompetenciáinak árnyalódása.

- **A 3-7 ÉVES KORBAN MEGJELENŐ JELLEGZETES TARTALMAK BIZTOSÍTÁSA**

A kicsiknél a dúdolt ritmikus mondókákkal, recitáló mondókamesékkel, - mint vigasztaló játékokkal - a beszoktatást segítjük. A fejlődési vonal: az énekelt szövegből bontakozik ki a mondókajáték, abból a vers, a verses mese, ebből a próza. Minél kisebb a gyermek, annál több legyen a dal, a mondókajáték, azt kövessék az állathangutánzó és felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, verses mesék, majd fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesék.

Ez a fejlődési vonal nem jelenti az irodalmi anyag szigorú egymásra építését.

A 6-7 éves gyermekek számára is örömforrás, ha kisebb koruk meséit, mondókáit ismét hallhatják, mondogathatják. A versmondásban a ritmust, a hangzást tekintjük az elsődlegesnek óvodáskorban. Óvodapedagógusaink arra törekedjenek, hogy kevesebb, de jól kiválasztott verset, mesét sokszor hallhassák a gyermekek, legyen kedvenc meséjük.

A mondóka- vers- és mesemondás során hangsúlyt helyezünk a szöveget mondó, a gyermekkel játszó felnőtt kapcsolatteremtő beszédére, mert a mese és versmondás lényeges elemeit - testbeszéd, tekintettartás, verbális emlékezet - óvodapedagógusaink személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek. A gépi mese és a mesélés közbeni szemléltetést csak ritkán alkalmazzuk, mert akadályozza a belső képteremtést.

Óvodapedagógusaink lehetőséget adnak az önkifejezés módjaira: a gyermekek meseélményeiket játékkal, mozgással (bábozással, dramatizálással) és vizuális módon ábrázolással is kifejezhessék. Biztatják a gyermekeket vers- és mesealkotásra, időt adnak arra, hogy kitalált meséiket, történeteiket elmondhassák.

- **A GYERMEK NYELVI KÉPESSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE**

A versmondást a legtermészetesebb alkalomnak tekintjük a beszédtechnikai problémák javítására, a testtartás, a tekintettartás gyakorlására és verbális emlékezet fejlesztésére. A népi mondókák segítségével tisztítjuk a magán- és mássalhangzók helyes ejtését, artikulációját.

Új szavak, fogalmak megismerését teszik lehetővé.

Biztosítjuk a gyermekek önálló szöveg és mesemondását.

- **A TEVÉKENYSÉG SZERVEZETI KERETEINEK BIZTOSÍTÁSA**

A mondóka, a mozgással kísérelhető vers, bábozás, meserészletek megelevenítése maga is játék, tehát kis csoportos spontán együttlétet kíván.

Az igazi meséhez azonban csend szükséges. Programunkban ezért ajánlott az egész csoport számára minden nap játéktevékenység lezárásakor és a délutáni pihenés megkezdésekor.

Ha a csoport összetétele, hangulata úgy kívánja, játékba integrált tevékenységként is szervezhető.

A vegyes csoportokban a délelőtti mese a kisebb gyermekeknek szóló, a délutáni a nagyobb gyermekek igényeihez igazodik.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat
- Várják, igénylik a mesehallgatást
- Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét. Viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzelet képek készítésének jelei.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak társaiknak és maguk örömére.
- Mozgással, ábrázolással segítsük a gyermekek önkifejezését
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni.
- A folytatásos mesék szálait össze tudják kötni.
- Szívesen lapozzák a meséskönyveket, kéri a felnőttet, hogy meséljen belőle.
- Vigyáznak a könyvek épségére.

4.2. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására

A vizuális tevékenység áthatja az egész óvodai életet, magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, konstruálást, vágást, ragasztást, hajtogatást, a kézművestechnikák egyszerűbb elemeit, a műalkotásokat és a népművészettel való ismerkedést, környezetünk esztétikájának alakítását.

CÉLUNK:

- A gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően képi - plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatni.
- Igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, az élmények befogadására.
- Alakítani elemi képolvasási, komponálási, térbeli tájékozódó és rendező képességüket.
- Téri, formai és színeképzeteik gazdagítását, esztétikai igényességük alakítását, képi gondolkodásuk fejlesztését, megismertetni a gyermekeket a különböző anyagokkal, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapismeretekkel.

FELADATUNK:

- A tevékenységhez szükséges feltételek biztosítása
- A tevékenység tartalmának minőségének fejlesztése
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

MEGVALÓSÍTÁS

- **A TEVÉKENYSÉGEKHEZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA**

Feladatunk az alkotó kedvű, oldott légkör megteremtése. Fontos, hogy a kellő pillanatban nyújtsunk segítséget, megerősítést, erősítsük az önbizalmat. A kreatív légkör segíti a gyermekek ötleteinek szabad áramlását.

A vizuális tevékenységeknek állandó helyet jelölünk ki a csoportszoba legmegfelelőbb pontján.

A szükséges eszközöket, anyagokat, terménytárolókat, munkaeszközöket jól elérhető helyen mindig ugyanott helyezzük el.

A munkájuk összegyűjtésére minden gyermeknek saját jellel ellátott helyet biztosítunk.

Arra szoktatjuk a gyermekeket, hogy az elkészült munkákat becsüeljék meg. Munkáikkal díszítjük a folyosót és csoportszobákat. Az udvaron is biztosítjuk az ábrázolás tevékenység

helyét. A hosszú járdafelületek módot adnak az aszfaltrajzra, az udvari asztalok minden technika gyakorlását lehetővé teszik.

A vizuális tevékenységekhez elegendő időt biztosítunk mindennap a játékidőbe építve mikrocsoportos formában, ahol elsődleges a gyermekek természetes érdeklődése, tevékenységvágya.

- **A TEVÉKENYSÉG TARTALMÁNAK, MINŐSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE**

A vizuális tevékenységnek 3 síkját szervezzük meg:

- az élményeket közvetítő, önkifejező vizualitást, amelyben a gyermek teljes szabadsága érvényesül;
- a vizuális technikák elsajátítása, amely az önkifejezést segíti;
- a vizuális technikák felhasználása más tevékenységekben (pl. játékban).

Legfontosabb az óvodapedagógusaink pszichológiai, pedagógia felkészültsége, amely elsősorban abban segít, hogy ismerik az ábrázolás fejlődésének törvényszerűségeit. Irányításukon, ötletességükön, technikai tapasztalataikon is múlik a gyermekek alkotóképességének kibontakoztatása, kreativitásának fejlesztése. Programunk szellemében egész nap folyamán megvalósuló vizuális nevelési lehetőséget biztosítunk, amelyben a gyerekek sok mozgással, cselekvéssel, különböző észlelő funkciók együttműködésével ismerik meg, tapasztalják meg környezetüket. Az önkifejező, kutató, rátaláló folyamatban szinte törvényszerűen újraalkotja, megjeleníti, ábrázolja a tárgyi világot.

A technikák változatossága és sokfélesége biztosítja azt, hogy minden gyermek megtalálja adottságainak legmegfelelőbb kifejezési módokat. Önbizalmukat erősítve segítjük, hogy egyre több formában, változatos technikai eszközök alkalmazásával átéljék az alkotás örömét.

Hagyjuk, hogy a gyermekek saját szintjükön, saját elgondolásuk szerint, saját élményeiket alkossák újra. Ebben csak akkor segítjük, ha elakad, ha a gyermekeknek van szüksége instrukciókra.

Játék közben ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel és a különféle technikák lehetőségével. Megfigyelik a tárgyak formáját, azok tulajdonságait, a formákat, a színeket és azok árnyalatait. Használják a ceruzát, zsírkrétát, filctollat, különböző vastagságú ecseteket, ollót, gyurmát, de a termések, textilanyagok is, mint eszközök megjelennek képalkotásaikban. Az óvodapedagógussal, a társakkal együtt örülnek a létrehozott alkotásnak.

A gyermekek 5-7 éves korban már biztonsággal használják az eszközöket, jártasságot szereznek a különböző technikai eljárásokban és azok variálhatóságában. Képalakításaikat az élmény motiválja. Megjelenítik irodalmi élményeiket. Bátran alkalmazzák a színeket és azok árnyalatait. Fejlődik esztétikai érzékük, igényesek munkáikra és becsülik azt. Díszítik vele környezetüket. Apróbb ajándéktárgyakat is készítenek és az elkészült alkotásokat felhasználják játékukban.

Az eszközöket önállóan veszik elő és rakják el a helyére.

Az óvodapedagógus által javasolt téma kapcsolódik az évszakokhoz, az ünnepkörökhöz, rajzpályázati kiíráshoz.

A tárlatlátogatások (Kovács Margit Múzeum, kiállítások a Bezerédj-kastélyban), színházlátogatás, a művészi tárgyú albumok, könyvek nézegetése a gyermekeknek esztétikai élményt nyújtanak. Megismerik ezáltal az ember alkotó tudásának, képzelő erejének, érzésvilágának képi és térbeli megjelenítését, előkészítjük a gyermeket az esztétikai élmények befogadására.

A tevékenység minőségének fejlesztésénél érvényesítjük az egyéni bánásmód, differenciálás elvét, a fokozatosságot, a technikák nehezítésénél a komplexitást, más tevékenységi formák fejlesztését is - irodalom, ének-zene - megvalósítjuk.

A tehetséges gyermekek lehetőséget kapnak, hogy pályázatokon megismerjék alkotásaikat.

- **A TEVÉKENYSÉG SZERVEZETI FORMÁINAK BIZTOSÍTÁSA**

A megvalósításra a hét minden napján biztosítjuk a megfelelő időt, helyet és elérhető polcon az ábrázolás minden eszközét. Így lehetőség van a nap folyamán bármikor, bárki szabad választása alapján bármilyen ábrázoló tevékenységbe kezdeni.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- Kialakul bennük, és örömmel tölti el őket a "valamit alkotás igénye".
- Képalakításaikban többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit, egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Hangsúlyozzák a legfontosabb megkülönböztető jeleket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák és próbálkoznak az egyszerűbb mozgások jelzésével is. Igénylik a díszítést és kedvvel alkalmazzák.
- Az építésben, téralkotásban sokféle tapasztalattal rendelkeznek. A teret játékuk céljainak megfelelően alakítják.

- Elképzeléseik és megfigyeléseik alapján tudnak formákat mintázni.
- Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket.
- Biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Önállóan alkalmazzák a megismert technikákat, technikai eljárásokat.
- Bekapcsolódnak környezetük rendezésébe, szépítésébe.
- Észreveszik a szép látványt, tudnak gyönyörködni benne, és véleményüket elmondják.
- Tudjanak gyönyörködni a természet adta környezetben, alkotásokban.

5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az esztétikai nevelés célját segítő, esztétikai élmények forrását adó, önkifejezést biztosító, az együttlét társas örömét nyújtó tevékenység. Kapcsolódik a környezet - az irodalmi, a vizuális, a matematika és a mozgásos tevékenységekhez. Az érzelmeken túl hat az értelemre, segíti a kommunikációt.

CÉLUNK:

- Megszerettetni a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, a gyermektáncot, a gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, az ének, a játék öröme, a szépre, a tiszta forrásra való rácsodálkozás. A muzsika a gyermek érzelmeire pozitívan hason, hogy egész későbbi életét határozza meg a kiskorban kapott művészeti nevelés.
- A népi, a hagyományok, igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások, és más népek dalainak, zenéinek megismertetése.
- Tiszta, szép éneklésre szoktatni őket.
- Fejlesztani zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, mozgáskultúrájukat.
- Formálni zenei ízlésüket, érdeklődésüket

FELADATUNK:

- A 3-7 éves korban tervezhető fejlesztési tartalmak biztosítása
- A zenei anyag igényes, életkornak és a gyermekek képességeinek megfelelő kiválasztása
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

MEGVALÓSÍTÁS

- **A 3-7 ÉVES KORBAN TERVEZHETŐ FEJLESZTÉSI TARTALMAK BIZTOSÍTÁSA**

A fejlesztés tartalmát a korosztálynak megfelelően: mondóka és dalanyagból, zenehallgatási anyagból, a magas- és mély hangok megkülönböztetéséből, dallam-ritmus visszaénekléséből, gyors-lassú, halk-hangos fogalompár megértéséből, egyenletes lüktetés, dallamotívumokból, ritmusotívumokból állítjuk össze. A zenei képességfejlesztő anyag feldolgozását Forrai Katalin: Ének az Óvodában szakirodalma segítségével végezzük.

Fontosnak tartjuk a tiszta éneklési készség fejlesztését, melyet segít a minél több természetes énekhang hallása. A gyermeket körülvevő világban a zenei hangok felfedeztetése: a környezet zörejei, a természet hangjai, emberi-állati hangok, és a hangszerek hangjai. A népi hangszerekkel való ismerkedés, készítés és használata a zenei nevelésen túl a hagyományápoló munkánkat is segíti.

Az ének-zenei tevékenységben szervesen összefonódó mozgás, hangulat, érzelem integrációja eszközül szolgál a gyermek zenei képességeinek, a szabad önkifejezésének, zenei kreativitásának alakításában.

- **A ZENEI ANYAG IGÉNYES, ÉLETKORNAK ÉS A GYERMEKEK KÉPESSÉGEINEK MEGFELELŐ KIVÁLASZTÁSA**

Az ének-zenei nevelésünk anyagát az adott évszakhoz, ünnephez kapcsoljuk.

Elsősorban népi mondókákból, könnyen elsajátítható pentaton karakterű, hat hangterjedelmű népi dalos játékokból, gyermektáncokból állítjuk össze, melyet kiegészítünk a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő énekes népszokásokkal.

Igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal is megismertetjük a gyermekeket.

A gyermekcsoport életkori összetételétől függően alakítják ki az óvodapedagógusaink az egyéni, egyszemélyes és a társas játékok arányát. Ha sok a kisebb gyermek, akkor több mozgások, egyszemélyes ölbeli, vagy páros játékot kezdeményeznek.

A fejlettebb gyermekek számára már bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító - fogyó énekes játékokat, különböző nehézségű tánclépésekből álló gyermek- és néptáncot is terveznek.

A legfontosabb szempontunk az, hogy a mozgásos mondókákkal, énekes gyermekjátékokkal, énekes népszokásokkal a mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális egységben nyújtson élményt a gyermekeknek.

Érzelmi és hangulati átéléssel élhessék meg a közös éneklés és játék örömét. Ugyanazt a játékot annyiszor játszassák el, ahányszor kedvük van hozzá.

A mozgásos, szöveges, énekes improvizáció lehetőségével az érzelmek kifejezését segítjük. Zenehallgatásnál a művészi értékű anyag kiválasztására és élményt nyújtó előadásmódra törekszünk. Óvodapedagógusaink énekes vagy hangszeres játéka mellett, a gyermekek koruknak megfelelő ovi-koncerten való részvételre is lehetőséget kaphatnak.

A gépi zenét mozgás improvizációnál, ünnepi háttérzeneként és hangulatkeltésként alkalmazunk.

- **A TEVÉKENYSÉG SZERVEZETI FORMÁINAK BIZTOSÍTÁSA**

A zenei tevékenységnek nincs meghatározott időpontja, időtartama. A nap bármely szakában a gyermekek hangulatának, kezdeményezésének, óvodapedagógusaink kezdeményezésének megfelelően alakul. A gyermek fejlettsége, a zenei feladat ismeretében óvodapedagógusaink döntenek el a tevékenység szervezeti formáját. A zenei képességfejlesztő anyag kötetlen mikrocsoportos formában javasolt. Az énekes játékok formája lehet az egész csoport számára javasoltan kötött is, a játéktevékenység befejezése utáni időben, ha lehetséges az udvaron.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, táncolnak gyermek- és néptáncot
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot, rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonyaik alakulnak a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulják annak védelmét.

A külső világ tevékeny megismerését a

- környezet megismerésében és védelmében, a
- matematikában és a
- munka jellegű tevékenységekben biztosítjuk.

6.1. Környezet megismerése és védelme

A környezet nem más, mint ami körülveszi az embert, amiben élette van, ahonnan életfeltételeit biztosítja. A gyermek, míg éli a maga életét - játszik, beszél, mozog, étkezik, alszik - a személyét átfogó környezetben, addig alakulnak érzelmi viszonyulásai, értékrendje, megismerési, cselekvési, együttműködési képességei. Ezért a környezet megismerését és védelmét nem határoljuk be meghatározott tevékenységekre. Állandóan és mindenkori folytonossággal jelenlévő tevékenységi formának tekintjük óvodánkban. A gyermekek alkotó társként, nem kényszertől vezérelve és nem kész ismereteket kapva fedezhetik fel a világot – kérdezhet, tévedhet, felismerhet, kitalálhat, próbálkozhat, felfedezhet -, az óvodapedagógus segíti a kiegészítést, rendezést.

CÉLUNK:

- A természethez és a szűkebb lakókörnyezethez való pozitív érzelmi viszonyulás megalapozása.
- Környezetének védelme, megóvása.
- Az élő és élettelen világ megismerése, megszerettetése, környezettudatos szemlélet kialakítása. A kulturált természetjárás megkedveltetése.

FELADATUNK:

- A 3-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- Viselkedési és életviteli szokások alakítása, gyakorlása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

MEGVALÓSÍTÁS

- A 3-7 ÉVES KORBAN TERVEZHETŐ JELLEGZETES TARTALMAK BIZTOSÍTÁSA

Társadalmi környezetünkből a gyermekek az első ismereteiket a saját családjukról alkotják. Koruknak megfelelően bővülnek ezen ismereteik a család szükségleteiről, munkájáról, a családtagok jogairól, egymáshoz való viszonyáról, az együttélés konkrét tapasztalatairól.

Az óvodába lépés után ismerkednek meg új környezetükkel, annak tartalmával, funkciójával és a hozzájuk való alkalmazkodás szokásrendjével. Pozitív érzelmi hatások által segítjük ezt, mert így alakul a gyermek törődése, biztonságérzete, amely alapja, hogy befogadóvá, kíváncsivá, érdeklődővé váljon.

Természetes szituációban beszélgetünk testrészeikről, érzékszerveikről, ezek funkciójáról, védelméről, gyakorolják tisztántartásukat. A gyermek fejlődésével tárgul világa, figyelmét ráirányítjuk óvodánk környékére, majd lakóhelyünk nevezetességeire (Bezerédj-kastély, iskola, kápolna, Szabó János emlékü, emlékpark, malom, vasútállomás, orvosi rendelő, posta, stb...) Lakókörnyezetünk közvetlen megismerése - az itt élő emberek életmódja, kultúrája, ünnepeink, hagyományaink, közlekedés - segítséget adunk a könnyebb eligazodásban, biztonságot teremtünk a gyermek számára. Ezekkel a tapasztalatokkal a róluk való beszélgetésekkel alapozzuk meg a szülőföldhöz, lakóhelyükhöz való kötődéseiket, erkölcsi érzelmeiket.

A tágabb lakóhellyel, Győr belvárosával való ismerkedésre is lehetőséget adunk évente 1-2 alkalommal (Múzeum-, színházlátogatás, városi közlekedés, piac, tűzoltóság, győri vár, állatkert). A társadalmi tapasztalatok bővítésébe a szülőket is bevonjuk, munkahelyükön végzett munkájuk révén.

A megvalósítás a csoport fejlettségének figyelembevételével óvodapedagógusaink feladata.

A természeti környezet megismerését az évszakok megfigyelésén keresztül végezzük.

A napszakok megfigyeltetését, a napi tevékenységek gyakorlása során valósítjuk meg.

Az óvodaudvar, a közeli családi házak kertjei egész évben jó lehetőséget biztosítanak, hogy a növény- és állatvilágot a gyermekek megismerjék. Célszerű, ha minden gyermekcsoportnak van saját ismeretszerző körútja (Rákóczi-fához, Világosvárhoz, Rába-tanösvényhez...), ahol évszakonként felfedezhetik a gyermekek a természet változásait. Jó, ha állattartó családdal van kapcsolata, a háziállatok helyszíni megfigyelésére. Vadon élő állatokkal természetes környezetben, illetve videofilmeken ismerkedhetnek.

Szükséges, hogy óvodapedagógusaink tudatos szemléletváltásra törekedjenek, megfelelő szintű környezeti ismeret és szemlélet birtokába jussanak. A környezet megismeréséhez, a hozzá kötődő pozitív érzelmi viszony kialakításához szervesen kapcsoljuk a természetvédelmi feladatainkat. (Környezet tisztaságának fontossága, a természet védelme, megóvása a

növények és állatok védelme, gondozása, újrahasznosítás, takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, stb...) Különböző tevékenységekben lehetőséget biztosítunk a tapasztalatszerzésre:

- Papírgyűjtés
- Elemgyűjtés
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Kirándulások
- Természetjárás, túrák a tanösvényen
- Faültetés
- Madáretetés
- A felfedezés örömeinek érzékeltetése

Mindezekben a gyermekek cselekvő részvételét tartjuk fontosnak az életkornak, fejlettségnek megfelelően.

A környezetvédelmi „ZÖLD Napok”

Megtartásuk az óvodapedagógusok kompetenciájának körébe tartozik.

Szeptember 23.	Világtakarítási nap
Október 1.	Habitat világnap /élőlények megfigyelése élőhelyükön
Október 4.	Állatok világnapja / Állatkert látogatás
November 17.	Országos dohányzásmentes nap
December vége	Madárkarácsony / az udvaron madáreleséggel fenyőfa díszítés
Január 1.	Béke világnap / saját készítésű képes üdvözlőlap küldése hazai és külföldi gyermekintézményeknek
Február 2.	A vizes élőhelyek világnapja / Holt-Rába part élőlényeinek megfigyelése
Március 22.	A víz világnapja / Győr folyóinak megismertetése
Március 23.	Meteorológiai világnap / meteorológiai megfigyelőállomás
Április eleje	Madárgyűjtés

Április 18.	Műemlékvédelmi világnap / a belváros műemlékeinek megtekintése
Április 22.	A föld napja, beszélgetés, szemléltetés a globáliskörnyezeti problémáról. Faültetés, kirándulás
Május 10.	Madarak és fák napja
Május vége	Kihívás napja/egészséges életmódra nevelés
Június 5.	Környezetvédelmi világnap / beszélgetés és séta az ártéri erdőben
Július 1.	Építészeti világnap

- **VISELKEDÉS ÉS ÉLETVITELI SZOKÁSOK ALAKÍTÁSA, GYAKORLÁSA**

Természetes élethelyzetekben gyakorolják a gyermekek a helyes viselkedést, a helyes magatartási formákat. (Köszönés, bemutatkozás, megszólítás, véleménynyilvánítás...)

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek tanuljanak meg a közösen kialakított szabályokhoz és társaihoz alkalmazkodni, bizonyos keretek között döntéseket hozni, melyek következményeit viselve fejlődik döntéshozó képességük, erkölcsi érzékük. Olyan szokások, készségek, viselkedési formák megalapozása, tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, környezeti problémák iránti érzékenység és a helyes életvitel kialakítására.

- **A TEVÉKENYSÉG SZERVEZETI FORMÁINAK BIZTOSÍTÁSA**

A gyermekek fejlesztése közvetlen tapasztalat és élményszerző udvari megfigyelések, séták, kirándulások alkalmával történik. Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére időközönként játékba épített beszélgetéseket, csoportos foglalkozásokat (5-35 perc) szervezhetnek óvodapedagógusaink, melyben segíthet a gyűjtemények közvetlen megnézése és évszakalbumok összeállítása.

Sikerkritérium az óvodáskor végére

- A gyermekek ismerik lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását.
- Tudják saját születési helyüket, idejüket.
- Ismerjék a testrészeket, lássák el testápolási teendőiket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Felismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi gyalogos közlekedési szabályok betartásában.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, tudjon egyszerű helyzetekben döntést hozni
- Kialakulóban vannak a környezet megbecsüléséhez, védelméhez és megóvásához szükséges szokások, magatartásformák, alakul környezettudatos viselkedésük.
- Másokat is figyelmeztet a környezet megbecsülésére, megóvására.

6.2. Külső világ tevékenység megismerése, ezen belül matematikai tartalmú tapasztalatok

A külső világ mennyiségi - téri és formai megismerését, a gyermekek ezirányú tapasztalatainak feldolgozását segítő tevékenység.

CÉLUNK:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, logikus gondolkodásának, kreativitásának fejlesztése. A megszerzett ismereteiket tudják alkalmazni a tevékenységeikben.

FELADATUNK:

- Természetes élethelyzetekben és változatos tevékenységekben rejlő lehetőségek felhasználása.
- Kezdeményezett szituációk szervezése.

MEGVALÓSÍTÁS

A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek, lehetőségének sokaságát kínálják számunkra célunk megvalósítására. A gyermekek természetes környezetben végzett megfigyelései alkalmasak arra, hogy ráirányítsuk figyelmüket a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatók, szétválogathatók tulajdonságaik szerint, illetve a gyermekek saját szempontjaik alapján is rendezhessék azokat és tevékenységeikben alkalmazzák a szerzett ismereteiket. Játékos szituációban végezhetnek sorban rendezést, megnevezett mennyiségű tulajdonságok, felismert szabályok szerint. A számfogalmuk megalapozását segítik a mérési, összemérési feladatok mennyiségekkel, halmazokkal. A gyermekek tapasztalatokat szereznek a geometriai formák körében, testek és síkmértani formák felismerésében. Mozgásos tapasztalataik segítik a biztonságos tájékozódásukat térben, majd a síkban ábrázolt világban. Tevékenykedés közben a megismerő képességeik (megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. A játék folyamatában létrejöhetnek olyan szituációk, amelyek alkalmasak a gyermekek logikus gondolkodásának problémafelismerő és megoldó készségének fejlesztésére. A manipulációs tevékenységek túlsúlya mellett a verbális kifejezések alkalmazására is nagy hangsúlyt fektetünk, ezzel a gyermek gondolatainak beszédben történő megfogalmazásra ösztönözzük. A fejlesztő hatását az önálló - minden gyermek számára egyénileg biztosítható - problémamegoldással fokozhatjuk. Az egyéni fejlődésről kapott információ segíti óvodapedagógusainkat fejlesztési elképzeléseik differenciált megvalósításában.

Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett ismerettel, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel szervezett szituációban, azt óvodapedagógusaink döntenek el az alábbi szempontokat figyelembe véve:

- Ötödik életév után van lehetőség a matematikai képességek intenzív fejlesztésére.
- A gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire, egyéni fejlettségére minden esetben támaszkodniuk kell.
- A matematikai képességek fejlesztését játékos tevékenykedtetéssel, játékba építetten szükséges megvalósítani.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

A gyermekek

- A tárgyakat meg tudják számlálni tízig.
- Össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma és szín szerint.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni.
- A térben való tájékozódásban a jobbra, balra, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett, között irányokat megkülönböztetik. Síkban a megszóktott megegyezést megértik.
- Ítélet alkotás szóbeli kifejezése.
- Ok-okozati viszonyok felfedezése.
- Ismerjék a színeket.

6.3. Munka jellegű tevékenységek

A munkajellegű tevékenység a gyermek mindennapi életének a része, amely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, a játékból bontakozik ki. Elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. Eközben természetes módon alakul a gyermek szociális magatartása, társas kapcsolata.

CÉLUNK:

- Tapasztalatszerzés és a munkavégzéshez szükséges készségek kialakítása.
- Olyan tulajdonság fejlesztése, amelyek pozitívan hatnak a gyermekek közösségi kapcsolatára, kötelességteljesítésére, saját és mások munkájának elismerésére.

FELADATUNK:

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tudatos tervezése és ahhoz szükséges feltételek megteremtése.
- A munkajellegű tevékenységek tartalmának biztosítása.

MEGVALÓSÍTÁS

- A KÜLÖNBÖZŐ TÍPUSÚ MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK TUDATOS TERVEZÉSE ÉS AHHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK MEGTEREMTÉSE

A tevékenységek megszervezésénél figyelembe vesszük a csoport összetételét. (Életkor, fejlettségi szint, szociokulturális háttér). A vegyes életkorú, ill. nagyon eltérő fejlettségi szintű csoportban ügyelünk arra, hogy minden gyermeknek legyen feladata, de egyik gyermeket sem terheljük túl.

A fejlesztést csak és kizárólag a gyermek örömmel és önként vállalt tevékenységében valósítjuk meg.

Mindegyik munkafajtánál mintát adunk az eszközök használatához, a munkafázisok sorrendjéhez, cselekvő tapasztalatszerzést biztosítunk. Elegendő időt, helyet biztosítunk a kényelmes feladatvégzéshez. Eközben fokozatosan begyakorlódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges készségek, amelyek az önálló tevékenykedéshez vezetnek.

A munka, mint folyamat, integráló szerepet tölt be, hisz közben számtalan ismerethez juttatjuk a gyermeket és különböző szempontból közelíthető meg a folyamat.

A játékokban reprodukált munkák (főzőcske, sütés, takarítás) kiegészülnek valós, eredményt hozó szükségletet kielégítő munkákkal (mézeskalácssütés, saláták, gyümölcssaláták stb. készítése).

A gyermekek ilyen közös munkákban közvetlenül megélik a munka hasznosságát, örömét.

Fontos, hogy a gyermekek minél többször át tudják élni a munka örömét.

A munka akkor lesz igazán közös élmény, ha kialakítható a résztvevők egyéni képességeihez igazodó munkamegosztás és a folyamatban az óvodapedagógus is közreműködik. A vállalt feladat, az elkészítés időtartama, a munka minősége sokféle lehet, a gyermekek képességeitől függően.

Fejleszthető közben minden olyan tulajdonság, illetve a kulcskompetencia, amely az iskolai tanulás feltétele: eredményre törekvés, kitartás, fegyelmezettség, önkorrekció, munkamegosztás, felelősségérzet, önértékelés, saját és társaik munkájának megbecsülése.

Minden gyermek feladat végzését saját magához mérten értékeljük, tapintatosan segítjük, dicsérjük, megerősítjük cselekedeteikben, hogy pozitív viszony alakuljon ki bennük a rendszeres munkavégzéshez.

- **A MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK TARTALMÁNAK BIZTOSÍTÁSA**

Az önkiszolgálás - testápolás, öltözködés, étkezés, - amely mindhárom korcsoportnál nagy jelentőségű (lásd: Egészséges életmódra nevelés c. fejezet)

A közösségért végzett tevékenységek:

- ✓ mindennapi élettel kapcsolatos állandó és alkalmoszerű munkák, a környezet rendjének megőrzése, megbízatások teljesítése, ünnepeket előkészítő munkák (ajándékok, kellékek, teremrendezés stb)
- ✓ naposi munka
- ✓ élősarok gondozása, folyamatos növényápolás
- ✓ gyűjtő munkák, gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése
- ✓ madáretetés
- ✓ udvartakarítás (levélgyűjtés)
- ✓ szükséges eszközök és feltételek biztosítása (kerti eszközök, napos kötény stb.)

Az egyes munkafajtákat fokozatosan, hosszú átmenettel, sok-sok gyakorlással vezetjük be a gyermekek fejlettségének figyelembevételével.

A szabályosan ismétlődő, mindennapi munkát a rend fenntartásáért végezzük, amelyben már a legkisebbek is részt vesznek. (játékok helyére rakása, tisztítása, teremdíszítés...) A gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, melyet fokozatosan a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe véve vezetjük be. Önként, örömmel vállalják, ne érezzék kötelező, kényszerű tevékenységnek. Minél kevesebb időt vegyen el a játékból. A feladatokat a dajka bevonásával óvodapedagógusaink tervezzék meg. Az élősarok gondozásában, udvartakarításban folyamatosan segítsenek, gondoskodjanak óvodapedagógusaink irányítása mellett a madarak téli etetéséről.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- A gyermekek örömmel tevékenykednek együtt.
- Törekednek a feladatuk teljesítésére.
- Szívesen, önállóan végzik el naposi teendőiket.
- Vállalkoznak egyéni és kooperatív munkára is.
- Az élősarok, udvar gondozásában szívesen vesznek részt.
- Ismerje a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát, ismerje meg az eszközök használatával járó veszélyeket is
- Segítenek a kisebb gyermekeknek.
- Örömmel készítenek ajándékot, szüleiknek, testvéreiknek.

- Képesek önállóan díszíteni, takarítani a csoportszobájukban.
- Igénylik az esztétikus rend kialakítását, a játékok elrakását.

7. Tevékenységben megvalósuló tanulás

A tanulás nem önálló tevékenységformaként jelenik meg programunkban, hanem a játék motívációs bázisára támaszkodva változatos tevékenységek során spontán, és óvodapedagógusaink által kezdeményezett tevékenységekben valósul meg.

Az új és hatékony tanulásszervezési lehetőséget, a projektpedagógiát is alkalmazzuk és lehetőség szerint mindennapjainkba beépítjük.

CÉLUNK:

- A gyermek tanulási képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése, megerősítése, az egyenlő hozzáférés szempontjainak érvényesítése.
- Tanuláshoz szükséges kompetenciák alapozása: aktivitás, motiváltság, a kíváncsiság ébren tartása és kielégítése, kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása.
- Integrált, cselekvéses ismeretszerzési folyamat, tudásgyarapítás.

MEGVALÓSÍTÁS:

A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébren tartása, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása a játékba integrált cselekvéses tanulással valósítható meg.

Tanulás - mint folyamat - a gyermek egésznapos óvodai életében nyomon követhető.

Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaiból következik, hogy a gyermek cselekvéseiben, érzékszervi, mozgásos, tapintásos, észlelésen keresztül tanul.

Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg.

Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira építjük az ismeretanyagot tartalmazó tevékenységrendszert.

A gyermeki tevékenység mozgatója a játékkedv, a mozgásigény és az utánpótlási vágy.

Ebből következik feladatunk, hogy a gyermeki tanuláshoz cselekvő aktivitásra, a közvetlen és sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra, a környezet minta- és modellkövetéses magatartására, az óvodapedagógus-gyermek pozitív érzelmi kapcsolatára kell törekednünk.

A szokások és a viselkedéstanulás folyamatában a család és az óvoda együttműködését elengedhetetlennek tartjuk.

Óvodapedagógusaink által kezdeményezett tevékenységekben megvalósuló tanúlással számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét kínáljuk a gyermekeknek.

Az integrált ismeret feldolgozó folyamatban a gyermekek a kereső, ráismerő, kitalálást engedő helyzetekben versenyszerűen próbálkoznak újabb felmérésekkel, más szempontú megközelítéssel. Erősebb a motiváció, aktívak a gyerekek, gondolkoznak, próbálkoznak, megélik a tudás élményét és hatékonyabb a tanulás.

Ezért a játékba integrált vagy játékos és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

A gyermek és az óvodapedagógus életszerű feladathelyzetekben, természetes tapasztalást biztosító módon, kooperatív tanulási technikával dolgozzák fel a műveltségterületeket (irodalom, ének-zene, ábrázoló tevékenység, külső világ tevékeny megismerése). Ennek alapja az, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot tartalmazó tevékenységrendszer.

A szervezett tanulás kötelező formája minden csoportban: a testnevelés és a mese-vers tevékenységek.

Egyéb tanulási tevékenységeket kötetlen és kötelező, csoportos foglalkozási formában is szervezhetnek óvodapedagógusaink, de a játék folyamatosságát nem sérthetik meg és differenciált tevékenységi lehetőséget biztosítsanak, melyben a gyermek egyéni képességei alapján választhat.

Az alkalmazott tanulási módszereink:

A módszerek megválasztásában a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz igazodunk. Mozgásos játékokra, cselekvésre és az érzékszervi megtapasztalásra épülnek.

A játékoság, elemzés, rendszerezés, élmények elmondása, önálló feladatmegoldások továbbra is használható módszereink.

Új módszereink:

- ✓ gyermek központú differenciált nevelés (lásd: képességfej.)
- ✓ fejlesztés, projekt módszer
- ✓ korszerű eszközök

A projektmódszerrel történő komplex feldolgozás még nagyobb hangsúlyt kapjon az ismeret átadásban és a fejlesztésben, hisz a tevékenységszervezés folyamatában a gyermekek önként vállalnak a saját érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően feladatot.

Korszerű eszközök: beszerzésük az innovációt szolgálják – kísérletezés és drámajáték eszközei (lásd: eszközjegyzék)

Az óvodapedagógus sok buzdítással, egyénre szabott fejlesztő értékeléssel, pozitív megerősítéssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Iskolás tárgyi jutalmazási módszereket nem alkalmazunk.

8. Angol nyelvi nevelés (Gyirmóti Tagóvodában)

(Személyi feltételek miatt ideiglenesen szünetel)

Bevezető gondolatok:

A nyelvi fejlesztési terület számunkra fontos, mivel ezen életkori szakaszban a gyermekek nagyon fogékonyak a nyelv hétköznapi használatának elsajátítására. Bár az általános pedagógiai szemléletre jellemző, hogy 10 éves kor előtt nem integrálják a nyelvi képzést, kivéve az arra specializálódott kéttannyelvű iskolákban, számos tapasztalat szerint a nem kifejezett angol nyelvi oktatás, hanem az **angolul nevelés** párhuzamosan ad lehetőséget a magyar és az angol nyelv elsajátítására. Azon gyermekek, akik 3-4 évet töltenek el angol nyelven is nevelő óvoda berkeiben igen jó eredménnyel állják meg helyüket mind a kéttannyelvű, mind a hagyományos iskolarendszer kereti között.

CÉLUNK:

- Az angol nyelv iránti érdeklődés felkeltése
- Dalokon, szokások megismerésén keresztül betekintés az angolszász népek kultúrájába- ezzel is elősegítve a másság tolerálását
- Örömteli nyelvtanuláson keresztül az érdeklődés fenntartása
- Sikerélmény nyújtása mely motiválja a későbbi nyelvtanulást és az idegen nyelven történő kommunikációt.

FELADATUNK:

- Óvodáskorú gyermekek sokoldalú, differenciált személyiségfejlesztése, kétkultúrájú nyelvi nevelés megvalósítása.

- Szakmai tapasztalatok cseréjének biztosítása, megteremtése.
- Hazai és külföldi továbbképzésekben, speciális tanfolyamokon való részvétel.
- A kétnyelvű óvodai nevelés megújítását elősegítő alkotó- kísérletező munkában való folyamatos részvétel.
- A napirend lehetőséget biztosít a hagyományos feladatok mellett az idegen nyelv fokozatos, folyamatos játékos elsajátításához.
- A jól kialakított napirend fontos szerepet tölt be az idegen nyelvű program szókincsében. A magyar és angol nyelvű kommunikáció meghatározó szereplője, irányítója az idegen nyelvet megfelelő szinten beszélő óvónő. Ő az, aki a megfelelő pedagógiai, nevelési szituációban eldöntheti a kommunikáció mikéntjét.
- Az idegen nyelvi felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatnál fokozottan kell figyelembe venni a gyermekek egyéni sajátosságait, eltérő képességeit, esetlegesen egy előképzettségi szintet, már meglévő, vagy éppen hiányzó nyelvtudást, figyelemmel kell lenni a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására.

A pedagógiai irányelvek meghatározója az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja.

Személyi feltételek:

- 4 főiskolai végzettséggel rendelkező óvodapedagógus. Melyből kettő angol középfokú nyelvvizsgálóval rendelkezik.
- Az angol nyelvet beszélő, megfelelő óvodapedagógusi végzettséggel rendelkező óvónő a magyar nyelvet beszélő óvónő társával együtt van jelen a csoportban, hiszen itt kétnyelvű programról van szó.
- A csoport képességeitől, összetételétől és az óvoda vezetésével, a szülőkkel való előzetes egyeztetéstől függően lehetséges az angol nyelvű óvónő munkája napirendbe való beiktatásának részleges, önálló alkalmazása is.
- A programban résztvevő óvónő, a vele szemben általában támasztott követelményeken túlmenően fokozottan törekszik (a nyelvsajátítás folyamatát illetően) toleranciára, szakmailag folyamatosan képezi magát.

Tárgyi feltételek:

- Az angol nyelvű országok kultúráját közvetítő, gyermekvilághoz is kapcsolódó, országismeretet közvetítő képek, plakátok, könyvek, hanganyagok és azok lejátszására alkalmas eszközök.
- angol-magyar, magyar – angol szótár
- az angol nyelv gyakorlására alkalmas társasjáték
- képes kártyák

A gyermeki tevékenységrendszer alakulása:

A hagyományos tevékenységek közül a legfontosabb a programban **a játék**, mint a kisgyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége. Ezen feltétel megfelelő jelenléte egyben a biztosítéka annak, hogy a programban szereplő, **az életkori sajátosságokhoz igazított** idegen nyelvi szókinccset a szakképzett óvónő irányításával az óvodáskorú gyermek egy folyamat részeként jó kedvvel, játékosan, szinte észrevétlenül és ne órai munka, tanulás formájában sajátítsa el. A játékot befolyásolhatja a csoport összetétele, a gyermek fejlettsége, a nevelési program, az óvónő egyénisége.

Mind az anyanyelvi mind az idegen nyelvi nevelésben fontos szerepet töltenek be **a verselés és a mesélés**, melyek élményeket dolgoznak fel, hagyományokat őriznek, személyiséget formálnak, érzelmi telítettséget adnak, viselkedésformát alakítanak ki, fejlesztik az idegen nyelvi szókinccset.

A zenélés, éneklés, zenehallgatás fontos szerepet tölt be a gyermekek esztétikai érzékének, zene iránti fogékonyságuk fejlesztésében. Formálja az ízlést, élményt, más népek zenéjével változatosságot nyújt, Az idegen nyelvű pl. gyermekdalok hallgatása fejleszti a passzív szókinccset, segíti a helyes kiejtést.

Fontos a szerepe **a kézimunkának, kézművességnek, mintázásnak és különösen az ábrázolásnak**. Utóbbi különösen alkalmas a más nyelvi kultúrával összefüggő, megszerzett élményeken alapuló ismeretek eseti megjelenítésére, jó módszerek ezek az önkifejezésre, a fantázia szárnyalására, pl. a színek világa szókinccsének játékos elsajátítására.

Az egészséges életmódra nevelés, a játékos mozgás elősegítése fontos feladat a gyermeki szervezet, a testi képességek fejlődésében. Itt is játékos formában könnyen átadhatók az alapvető szavak kifejezések.

A környezet megismerése nyújtotta lehetőségek jó alkalmat biztosítanak az alapvető életkori sajátosságokat figyelembe vevő szókincs pl. szabadtéri elsajátítására. Fontos feladat a gyermekek természetszeretetre való nevelése.

A gyermek **munka jellegű tevékenysége** az életkori sajátosságának megfelelő, szabad akaratából, örömmel, játékosan végzett tevékenység kell, hogy legyen.

Végezetül fontos hangsúlyozni, hogy **a tanulás**, beleértve az idegen nyelv részleges elsajátítását, az óvodás gyermek életkori sajátosságának, szociális helyzetének megfelelően **a gyermek játékos, önkéntes ismeretszerzését jelenti a programban.**

Az óvodapedagógus személye meghatározó a spontán és irányított tapasztalatszerzés folyamatában.

Programkínálat:

- Az angol nyelv játékos, kezdeti elsajátítása az óvodában (kétnyelvű óvodai nevelési program)
Az óvodai élet tevékenységben a csoportban a magyar és az angol nyelv használata érvényesül. A nyelvhasználat arányát a gyermekcsoport nyelvismerete, összetétele, életkori sajátossága határozza meg.

A program feladatai:

Nyelvápóllás:

- kedvező óvodai légkör biztosításával megfelelő nyelvi környezet létrehozása,
- a nyelvi egységek napirendhez való igazításával, azok következetes ismétlése,
- a nyelvi váltás megfelelő különválasztása, a nyelvhasználat arányainak kialakítása,
- az óvodai játékos nyelvgyakorlás beillesztése az iskolai nyelvtanulás előkészítő folyamatába,

- hagyományápolás: az országismereti program (angol, amerikai), kisgyermekkorban átadható helyi megismertetése lehetőségeivel (video, TV, személyes élménybeszámoló, stb.) igyekszik a program az angol anyanyelvi területen elismert ünnepeket, hagyományokat közel hozni, élményeket átadni a gyerekeknek.

Élményszerzés, tapasztalatszerzés:

- Az érdeklődés felkeltése az angol nyelv megkedvelése, elsajátítása iránt
- Életszerű foglalkozások szervezésével megvalósított nyelvelsajátítás,
- Éves ciklusokban heti témákra, szókinszre bontott feladatok, figyelemmel az ismeretszerzés módjára, a személyiségfejlesztésre és a szociális nevelési feladatok megvalósítására
- A programban meghatározó szerepe van a megfelelő szakmai és idegen nyelvi tapasztalatokkal rendelkező óvónő személyiségének
- A nyelv közvetítésnél fokozott hangsúlyt kell fektetni a nyelv átadásánál a kényszernélküliség biztosítására, az eltérő képességek, a másság tolerálására, az angol nyelvben meghatározó kiejtés pontosságára, a metakommunikációs eszközök széles skálán való igénybevételére

A kétnyelvű nevelés alapelvei:

- komplex személyiségfejlesztés,
- az idegen nyelv átadásának integrálása a képzési és a nevelési feladatok egészébe, spontán ismeretszerzés játékos tevékenységekben,
- az életkori sajátosságoknak megfelelő nyelvelsajátítást biztosító tanulási, önképzési lehetőségek kialakítása,
- a tevékenységgel egybekötött szituációkhoz kapcsolódó nyelvelsajátítás,
- a hallás utáni megértés képességének elősegítése játékos szituációk révén,
- a második idegen nyelv aktív használatára való késztetés, kihasználva a természetes, életszerű szituációkat,
- az idegen nyelvű órakeret egységeinek folyamatos, arányos bővítése,
- a két nyelv keveredésének elkerülése, a tudatos kettéválasztás.

A program lényege, idegen nyelvi célkitűzése:

- az életkori sajátosságok szem előtt tartásával, a rendelkezésre álló egységnyi idő alatt (3 év) megalapozott angol szókinccset átadni a hétköznapi kommunikáció szintjén.

Az életkori sajátosságokra figyelemmel a legfontosabb jellemzők, melyeket a módszertanban figyelembe kell venni:

- érzelmi dominancia,
- a játék, mint a fő tevékenység és eszköz az idegen nyelv közvetítésére
- a jellegzetes gyermeki világnézet ismerete
- az utánzás, mint modell utáni tanulás fontossága,
- a képi gondolkodás
- a változó szociális érettség
- a rövid, aktív figyelmi idő jó beosztása
- az ismétlődés, rendszeresség, állandóság fontossága

Az angol nyelv játékos, kezdeti elsajátítása az óvodában

(Kétnyelvű óvodai nevelési program)

IDEGEN NYELVŰ CÉLKITŰZÉSEK

	Téma	Időszak 3 óvodai év 3 x 200 óvodai nap= 600	Módszertan	Megjegyzés
1.	Passzív szókincs	min. kb. 500-600 szó	gyakorlás	Óvodában használatos szakszókincs, ill. hétköznapi szókincs
2.	Aktív szókincs	min. kb. 300 szó	gyakorlás	Életkori sajátosságoknak megfelelő szókincs
3.	Angol hangok képzésének elsajátítása	az összes	gyakorlás	
4.	Angol dalok, mondókák elsajátítása	min. kb. 12	gyakorlás	
5.	Akcentus nélküli beszéd, helyes kiejtés		gyakorlás	
6.	Alapvető országismeret		videó, Tv, Internet, képek	
7.	Néhány gyermekkorral összefüggő hagyomány, szokás		videó, Tv, Internet, képek személyes előadás	

8.	Az angol nyelv megkedveltetése			
----	--------------------------------	--	--	--

Az angol nyelv játékos, kezdeti elsajátítása az óvodában

(Kétnyelvű óvodai nevelési program)

IDEGEN NYELVŰ SZÓKINCS

Az óvónő által használatos kifejezések, szókincs			
I.	TÉMA BESZÉDSZÁNDÉKOK	SZÓKINCS, KIFEJEZÉSEK	Megjegyzés
1.	Általános kifejezések	jel, kép, ismétlés, még egyszer, zsebkendő, hol, hová, fogd meg., tartsd, figyelj, vigyázz, dobd a szemétkosárba, mosd meg a kezed, kimegyünk az udvarra, szeretnél játszani? tedd az asztalra, tedd be az ablakot, hozd ide, stb.	
2.	Kérni valamit	Segíts, légy szíves, kérlek, add ide, kérem a labdát, megkaphatnám a babát?	
3.	Engedélyt, tanácsot kérni	Szabad? Megpróbálhatom? Mit tegyek?	
4.	Javasolni valamit	menjünk, javaslom, jobb lenne ha, próbáljuk meg, stb.	
5.	Megdicsérni, elismerni	Jól sikerült, így szép,	
6.	Biztatni	Csak így tovább, nagyszerű, stb.	
7.	Tiltások, Konfliktushelyzetek,	Ezt nem szabad, stb.	
8.	Elnézést kérni	Nem akartam, nagyon sajnálom, elnézést, stb.	
9.	Véleményt nyilvánítani	Nem hiszem, nem tesz semmit, helyes, stb.	
10.	Köszönetet mondani	Nagyon köszönöm, nagyon kedves, stb.	
11.	Vigasztalni	Legközelebb jobban sikerül, ne vedd a szívedre, stb.	
12.	Szerencsekívánatok	Minden jót a születésnapodra, stb.	

13.	Megértéssel összefüggő kifejezések	Hogy mondják ezt angolul? Ezt nem értem, Mit mondasz?	
II.	ÓVODAI NAPIRENDELDEL ÖSSZEFÜGGŐ SZÓKINCS		
1.	Üdvözlés, köszöntés	Jó reggelt, jó napot, stb.	
2.	Játékok	Építsünk, készítsünk, ki játszik velem? stb.	
3.	Az óvoda helyisége	Asztal, szék, mosdó, stb.	
4.	Az óvoda udvara, természet, környezet	Fű, bokor, fa, medence, madár, stb.	
5.	Rendrakás	Tedd a helyére, fiók, polc, stb.	
6.	Öltözködés	Sapka, kabát, szoknya, stb.	
7.	Tisztálkodás	Szappan, törölköző, stb.	
8.	Táplálkozás, étkezés	Tea, kávé, tej, kenyér, stb.	
9.	Pihenés, szabadidő	Alvás, ágy, futkározás, séta, stb.	
10.	Közlekedés	Gyaloglás, sétálás, busz, autó, stb.	
11.	Testápolás, egészség	Torna, futás, ugrás, stb.	
12.	Búcsúzás	Viszlát, szerbusz, stb.	
III.	Egyéb		
1.	Vizuális nevelés	Festés, rajzolás, stb.	
2.	Zenei nevelés	Éneklés, stb.	
3.	Mozgás, testnevelés	Torna, stb.	
4.	Környezeti nevelés	Lepkék, bogarak, macska, kutya, virág, stb.	
6.	Matematikai nevelés	Plusz, számok, stb.	

Ünnepek:

Az óvodában hagyományosan megtartott ünnepek részeként illesztjük be az angol nyelvi elemeket (énekek, versek), illetve angol nyelvet beszélő országok ünnepköréből olyan momentumokat társítunk a meglévő ünnepekhez, melyek vagy ott is hasonló módon vannak ünnepelve, helyi népszokásokkal bővítve, vagy jellegüknél fogva az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, a meglévő alkalmak közé beilleszthetők.

A hagyományok kialakítása maradandó élményt jelenthet.

- Születésnap

- Halloween
- Karácsony
- Valentin nap
- Anyák napja
- Évzáró

Sikerkritérium óvodáskor végére:

- az óvodáskor végére, feltételezve a kiegyensúlyozott családi viszonyokat, a hagyományosan elvárt célkitűzések, fejlesztett tulajdonságok mellett, (pl. testileg fejlett, érzelmileg gazdag, közvetlen, a közösségbe beilleszkedni, játszani tudó, ismeretekben gazdag, fejlett igazságérzetű, konstruktív) egy más, idegen nyelvű nép kultúráját **az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten** megismerő és a nyelvet ezen a szinten részlegesen beszélő, megértő gyermek lép ki az óvoda kapuján.

Felhasznált irodalom:

A NYUGAT MAGYARORSZÁGI EGYETEM BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI FŐISKOLAI KAR
NEMZETISÉGI ÉS IDEGEN NYELVI TANSZÉK ANGOL-MAGYAR ÓVODAI NEVELÉSI
PROGRAMJA

(Tárnok Péter főiskolai adjunktus engedélyével.)

VII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunkaközéppontjában a gyermek áll kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységeknek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Amikor nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelünk, akkor dolgozóinknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, óvodai nevelés célkitűzéseit is.

Amikor migráns gyermek is van az óvodában, dolgozóinknak feladatuk, hogy lehetőséget teremtsenek ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakember segítségét kérjük.

Mindegyik telephelyen főiskolát végzett óvodapedagógusok foglalkoznak a gyerekekkel: csoportonként 2 óvodapedagógus, a pedagógiai munkát csoportonként 1 dajka és épületenként 1-1 pedagógiai asszisztens segíti.

Létszám	Végzettség	Szakvizsga, másoddiploma, speciális végzettség	Nyelvvizsga
TORDA ÓVODA			
9 fő	Óvodapedagógus	1 fő Közoktatási vezető	1 fő német „C” középfok
		1 fő Fejlesztőpedagógus és szakvizsga	
		1 fő Játzóházvezetői	
4 fő	Dajka	3 fő Dajka végzettség 1 fő Érettségi	
1 fő	Pedagógiai asszisztens	Pedagógiai asszisztens	

MÉNFOCSANAKI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 2018

VILÁGOSVÁR TAGÓVODA			
17 fő	Óvodapedagógus	2 fő Közoktatás vezetői	1 fő angol „C” középfok
		1 Drámapedagógia szakirányú képzettség	
		1 Gyógypedagógiai tanári szak	
		1 fő Gyógypedagógiai asszisztens	
8 fő	Dajka	6 fő Dajka végzettség	
		2 fő Középfokú végzettség	
2 fő	Pedagógiai asszisztens	Pedagógiai asszisztensi	
MANÓVÁR TAGÓVODA			
6 fő	Óvodapedagógus	1 fő gyógypedagógiai asszisztens	
3 fő	Dajka	2 fő dajka végzettség	
1 fő	Pedagógiai asszisztens	Pedagógiai asszisztens	
GYIRMÓTI TAGÓVODA			
4 fő	Óvodapedagógus	1 fő közoktatásvezetői	1 fő angol „C”középfok
		2 fő angol nyelv az óvodában	
		1 fő játszóházvezetői	
2 fő	Dajka	1 fő dajka végzettség	
		1 fő általános asszisztens és ápoló	
1 fő	Pedagógiai asszisztens	Pedagógiai asszisztensi végzettség	

2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az intézmény épületei Győr két városrészében, 4 épületben található.

Óvodák

- *Ménfőcsanki Óvoda, Horgas út 21. (4 csoport)*
- *Világosvár Tagóvoda, Horgas út 38. (8 csoport)*
- *Manóvár Tagóvoda Győzelem u. 12. (3 csoport)*
- *Gyirmóti Tagóvoda, Gyirmót, Szent László u. 35-37.(2 csoport)*

	Torda Óvoda Horgas u. 21.	Világosvár Tagóvoda Horgas u. 38.	Manóvár Tagóvoda Győzelem u. 12.	Gyirmóti Tagóvoda Szent L. u. 35-37.
Csoportszoba	4	8	3	2
Gyermekmosdó	3	4	2	1
Felnőtt mosdó	2	3	1	1
Személyzeti öltöző	1	1		
Tornaszoba		1		
Udvar	1	1	1	1
Orvosi szoba		1		
Elkülönítő	1			
Óvónői szoba	1-gazdasági irodával közös	1-vezetői irodával közös		
Vezetői iroda	1	1-óvónői szobával közös		1
Melegítő konyha	1	1	1	1
Élelmiszer raktár	1	1		1
Egyéb raktár	2	4		1
Mosókonyha				1

Pedagógiai programunk eszközfeltétele a hagyományos óvodai bútorokat, berendezéseket igényli. Minden óvodánk épülete, berendezése, udvara gyermekek biztonságát szolgálja, és harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül a gyerekeket.

Egyéb eszközfelszereltségünk: tornaszerek, képességfejlesztő eszközök, udvari tornajátékszerek a gyermekek mozgás – és játéki igényét kielégítik és az eredményes munkát teszik lehetővé. Bővítésük, cseréjük folyamatos, melynek anyagi háttérét egyrészt a fenntartó, másrészt eredményes pályázatok és szponzori, szülői támogatások adják.

Állandó fejlesztésre szorul szakmai és gyermekirodalmi könyvkészletünk, könyvtárunk.

A nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú mellékletében foglaltak szerint megfelelő óvodánk tárgyi környezete, ellátottsága.

A folyamatos eszközpótlás és bővítés az alábbiak szerint szükséges.

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

Tevékenység megnevezése	Meglévő eszközeink	Várható eszközigény
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Gyakorló és szerepjátékokhoz szükséges játékok kellékek: a valóság tárgyainak kicsinyített eszközei, azonosulást segítő ruhadarabok • Építő játékok különböző méretű és anyagú hasábok építőelemek konstrukciós elemek homokozó játékok... Szabályjátékhoz szükséges eszközök társasjátékok, kirakók, mesekártyák, logikai játékok... • Népi játékok • Bábozáshoz, dramatizáláshoz bábok különféle ruhák, fejdíszek 	Meglévő eszközeink bővítése, pótlása, cseréje, folyamatosan

	<ul style="list-style-type: none"> • Barkácsoláshoz szükséges eszközök: dobozok, textíliák, szövő keretek, lécek, ollók • EU-s szabványnak megfelelő udvari játékok 	
Mozgás	<ul style="list-style-type: none"> • Spontán mozgásigény kielégítése csoportszobában: tini-kondi gumiasztal, füles labda. • Udvaron: kerékpár, roller, labdák, ugrókötelek, karikák, mászókáák, csúszda, hinta, mérleghinta, kosárlabda palánk, futballkapu, ROTIKON-elemek • A testnevelés tevékenység eszközei a tornaszobában: bordásfal, tornafal, tornaszőnyeg, ugrószekevény, Greiswald-készlet kiegészítőkkel akadály tornaszer, tornakarika, tornabot, babzsák, magasugró készlet, húzókötel, kendő, labda, súlyzó, füles labda, gumiasztal, Bodi-roll készlet, AYRES eszközök 	<p>Minden csoportszobában és udvaron a meglévő eszközeink bővítése, pótlása, cseréje, folyamatosan:</p> <p>Hiányzó Tini-kondi pótlása, különböző felületű, nagyságú és súlyú labdák, szalagok, tornabotok, AYRES eszközök</p>
Verselés, mesélés	<ul style="list-style-type: none"> • Meséskönyvek, verseskönyvek • Leporellók, párnák, meseszőnyeg, meseszék, kincsesláda... • Bábok 	<p>Bővítése folyamatos főleg könyvek és bábok</p>
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	<ul style="list-style-type: none"> • Különböző méretű és színű papírok • Festékek, ceruzák, zsírkréták, filctollak • Agyag, gyurmák • Kreatív eszközök 	<p>Pótlása folyamatos, Újeszközök beszerzése: Homokvíz asztal, vaksz vasaló</p>

Ének – zene, énekes játék, gyermektánc	<ul style="list-style-type: none"> • Hangszerek: furulya, cintányér, csörgő, ritmusfa, triangulum, dob... • Dalos játékokhoz kellékek: kendők, fejdíszek, kékfestő szoknyák... • CD lejátszó 	Bővítése folyamatos Komolyzenei CD-k, népi hangszerek
Külső világ megismerése és védelme	<ul style="list-style-type: none"> • A természet élővilága, a környezet valóságos tárgyai • Képek, diaposzítívek, vetítő • Ládák, magvak, madáretetők 	Diaposzítívvetítő Projektör DVD lejátszó Kísérletekhez: rezsó, vízforraló, nagyító, mikroszkóp, iránytű. Térkép és könyvek
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek tevékenységében használt minden eszköz és közvetlen környezete • Minimat-készlet eszközei 	Fejlesztő játékok
Munka jellegű tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek méreteihez igazodó eszközök (testápoláshoz, étkezéshez, naposi munkához szükséges eszközök...) 	Pótlása folyamatos Minden csoportba partfis, seprű, lapát

3. Az óvodai élet megszervezése

NEVELÉSI FELADATOK TERVEZÉSE

E tervezés szeptembertől májusig havi bontásban történik.

A nyári hónapokat egy egységként kezeljük.

A havi feladatokhoz kapcsoljuk a szervezési feladatokat, események megtervezését is.

A nevelési feladatok tervezésénél kiemelten, havonta ismétlődően tervezzük meg a gondozást, hiszen az óvodapedagógus ebben a folyamatban is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését a gondozást végző munkatársakkal együtt.

A nevelési céljainkat csak tudatosan tervezett munkával valósíthatjuk meg.

Ez a gyermekek egyéni adottságainak, képességeinek, fejlettségi szintjének megismerése után a fokozatosság és tervszerűség elve alapján történik

TEVÉKENYSÉGEK TERVEZÉSE

A nevelési feladatainkat a tevékenységek által valósítjuk meg. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A tevékenység alapú tanulási formákat elvárható és szükséges csoportos szervezeti keretekkel egészítjük ki.

A gyermek feladattudatát, együttműködő képességét fejlesztő növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk, szervezünk, amely az óvodai nevelés céljainak változatlansága mellett az eredményes óvoda-iskola átmenet támogatására irányul.

A csoportonkénti műveltséganyag évszakonkénti bontásban történik.

A tevékenységformák konkrét tervezését kétheti, illetve heti ütemterv (Gyirmóti tagóvoda) alapján végzik óvodapedagógusaink.

A játék és munkajellegű tevékenységek feltételeinek, szokásainak, szabályainak tervezése havi szinten célszerű. A tanulás, mint tevékenység, beépül, jelen van az óvodai élet mindennapjaiban.

HETIREND

A gyermekcsoportok zökkenőmentes működését, óvodapedagógusaink tervező, szervező munkáját segíti a tevékenységek hetirendje. A hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan és differenciáltan végezhető tevékenységek megszervezéséhez.

A nevelési évben két részre bontott hetirendet alkalmazunk:

Szeptember 1-jétől május 31-ig

Minden csoportban kötelező tevékenységek naponta

- testnevelés
- verselés, mesélés

Szabadon választható tevékenységek naponta

- játék
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- munkajellegű tevékenység

Szabadon választható tevékenység a gyermekek érdeklődése alapján bármikor, vagy az óvodapedagógus kezdeményezésére a hetirendbe beépített napon

- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- külső világ megismerése
- külső világ megismerése, ezen belül matematikai tartalmú tapasztalatok

Az újonnan jött gyermekek az óvoda elfogadásáig fokozatosan kapcsolódnak be a kötelező tevékenységekbe.

A 3-4 éves korosztály számára matematikát nem kezdeményeznek óvodapedagógusaink.

A testnevelés tevékenységet 2-szer is szervezhet az óvodapedagógus a tornaszobai beosztás szerint, ezen a napon nincs mindennapos testnevelés.

Június 1-jétől augusztus 31-ig

A csoportok összevontan működnek, kötelező tevékenység nincs.

Szabadon választható tevékenység a gyermekek spontán érdeklődése alapján gyermek vagy óvodapedagógus kezdeményezésére elsősorban a szabadban.

NAPIREND

Az óvoda nevelő funkciójának kiteljesítése érdekében a nyitástól-zárásig tartó időszak célszerű megszervezését követeli az óvodapedagógusainktól. A napirend keretei között a gyermeki szükségletek testi, lelki kielégítésére, helyi szokásokra, igényekre törekszünk, valamint igazodunk a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez. Egyben segítjük a gyermekek napi életritmusának - közösségi keretek között történő - kialakítását. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Feltételeinket figyelembe véve törekszünk a folyamatosságra és a rugalmasságra.

Napirendünk három fő részből áll:

- délelőtti: az óvoda nyitásával kezdődik, szervezése kötetlenebb. Ezen időszakban kerülnek megszervezésre a tízórai, a kötetlen és a kötelező tevékenységek
- déli: a tevékenységek szervezése kötöttebb az ebéd és a délutáni pihenés előkészületei miatt

- délutáni: a tevékenységek szervezése, a délutáni pihenéssel kezdődik, tartalmazza az uzsonnázást is. Az óvoda zárásával fejeződik be. Az óvodaépületeinkben változó időpontban nyitunk és zárunk. A csoportok reggel 7 óráig, illetve 16.00-17 óráig összevonva működnek. (esetenként, pl. hiányzás esetén 8- ig és 15.30- tól van összevonás)
- A napirend javaslat alapján a csoport óvodapedagógusai kidolgozzák a gyermekek számára a legideálisabb napirendet. A napi tevékenységeket úgy kell szervezni, hogy:
 - a szabad játék túlsúlya biztosított legyen megszakítások nélkül,
 - az időjárástól függően a gyermekek minél több időt töltsenek a szabadban.

Napirend javaslat

Tevékenység kezdete	Tevékenység vége	Tevékenység megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Óvoda nyitása • Gyermekek érkezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Készülődés az ebédhez 	<ul style="list-style-type: none"> • JÁTÉK és szabadon választható tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban • Kezdeményezések • Folyamatos tízórai • Kötelező tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> • Tisztálkodás 	<ul style="list-style-type: none"> • Délutáni pihenéshez készülődés 	<ul style="list-style-type: none"> • Ebédhez készülődés • Naposi munkák • Ebéd
<ul style="list-style-type: none"> • Délutáni pihenés 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyermekek hazamennek • Óvoda zárása 	<ul style="list-style-type: none"> • Délutáni pihenés életkori szükséglet szerint • Uzsonna • Játék és szabadon választható tevékenységek

A tevékenységek kezdő és befejező időpontját az adott óvoda, illetve csoport sajátosságaihoz igazodva az óvodapedagógusok határozzák meg, saját gyermekcsoportjukban.

AZ ÓVODAI CSOPORTOK SZERKEZETE KIALAKÍTÁSÁNAK ELVEI

Csoportbontás elvei:

- a törvényben meghatározott létszámot ne lépjük túl
- lehetőleg majdnem azonos létszámmal működjenek a csoportok
- felvételnél a vezető feladata koordinálni a gyermekek érdekeit, figyelembe venni a szülői kívánságokat, figyelni a különböző életkorú gyermekek csoporton belüli arányát, a nemek arányát, a gyermekközösségek szociális összetételét.

AZ ÓVODA SAJÁTOS FELADATAI

HITOKTATÁS

A hittanoktatáshoz helyet és időt biztosítunk.

A hitoktatást az egyházközség által megbízott szakképzett hitoktató látja el.

Az óvodai foglalkozásoktól elkülönítve, nevelési időnek nem minősülő időkeretben, de nyitvatartási időn belül szervezhető.

4. A gyermekek fejlődési jellemzőinek dokumentálása

A gyermekek fejlődését- az óvodába lépéstől, az óvoda elhagyásáig- folyamatosan nyomon követjük, és írásban rögzítjük.

Az egyéni fejlődését nyomon követő dokumentum lehet a csoportnapló szerves része, de lehet külön dokumentum, mely tartalmazza:

- a gyermek anamnézisének (óvodába lépéskor)
- a gyermek fejlődésének mutatóit az alábbi szempontok szerint
 - mozgásfejlettség
 - érzelmi-szociális fejlettség
 - anyanyelvi és értelmi fejlettség

- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, javaslatokat és az elért eredményt.
- a szakértői bizottság vizsgálatának megállapításait
- a szülő folyamatos tájékoztatásának feljegyzéseit

A fejlődést évente kétszer regisztráljuk, melyhez alapul szolgálnak a csoportnapló feljegyzései, a gyermekmunkák, a gyermekkel folytatott egyéni beszélgetések, és egyéni megfigyelések.

Az óvodapedagógus az egyes gyerekek szükségleteihez igazítva végzi a fejlesztési folyamatot a napi tevékenységbe integrálva, melyet szintén az egyéni fejlesztési lapon dokumentál.

Az 5 éves kortól a részképesség zavarok korai felismerése céljából az DIFER- szűrőtesztet alkalmazzuk.

Ez segíti óvodapedagógusainkat, hogy a gyermek részképességbeni lemaradását kiszűrjék és a támogató nevelést, fejlesztést időben elkezdjék, ha szükséges, külső szakember segítségével.

A problémás esetekben a Nevelési Tanácsadó és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság segítségét kérjük az egyéni fejlesztés kidolgozásában.

Ennek regisztrálása egyéni fejlesztő lapon történik.

A sajátos nevelési igényű gyermek esetében az utazó gyógypedagógus az óvodapedagógussal és a szülővel együttműködve végzi a fejlesztést az előírt óraszámban.

5. Az óvoda kapcsolatai

AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

A szülő, a gyermek az óvodapedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei. Óvodánkban a legszorosabb napi szinten élő kapcsolat. Együttműködésen egyenrangú nevelőtársi viszonyt értünk, melynek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

CÉLUNK:

- Folytatjuk, kiegészítjük, egyes esetekben korrigáljuk a családi nevelést.
- A gyermek optimális fejlődése érdekében partnerkapcsolatú, szoros együttműködésre törekszünk.
- Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének nyomon követése
-

FELADATAINK:

- A gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása
- Intervenciós gyakorlat kialakítása
- A szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás, folyamatos párbeszéd

A szülőkkel együttműködő, segítő és nem számonkérő kapcsolatot alakítunk ki.

Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak a szülőkkel, így az együttnevelés érdekében megvalósul a folyamatos párbeszéd feltételrendszere. Fontos feladatunk, megteremteni azokat a formákat, amelyekre szívesen eljönnek a szülők, testvérek. A közös élmény, az óvodapedagógussal együtt töltött idő, a közös gondok, problémák közelebb hozzák egymáshoz érzelmileg a feleket. Így alakul ki az elfogadás, a megértés, az együttérzés mindkét oldalon.

A jövőben szeretnénk még intenzívebbé tenni a szülőkkel a gyermek megismerését szolgáló személyes beszélgetéseket, ahol tanácsot adhatunk az együttneveléshez, egyes családok sajátosságaihoz illesztjük segítségnyújtásunkat – érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI:

Az óvoda menedzselése a szülők felé:

- Nyílt nap szervezése a leendő óvodásoknak
- A nevelési program fő vonalainak közvetítése a szülő felé (Ovihívogató)

Kapcsolatfelvétel a leendő szülővel:

- A szülő fogadása
- Az óvoda bemutatása
- A helyi nevelési rendszer fő vonalának megismertetése
- Az óvodát bemutató helyi nevelési program rövid kivonatának átadása

A KAPCSOLATTARTÁS MÓDJAI

Formális	Informális
Családlátogatás	Napi beszélgetések
Értekezletek	Falitáblán közérdekű hírek
Nyílt napok	A szülők, pedagógiai és játék kultúrájának fejlesztése-óvodapedagógusi példa
Szülők klubja	Esetmegbeszélő-találkozások szakemberrel
Közös ünneplések	
Munkadélutánok	
Sport-ill. szabadidős programok, Környezetvédelmi programok	
Kérdőívek	

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS TARTALMI FORMÁI

Kapcsolattartási lehetőségek	Célja	Munkaforma
Beíratkozás	-Anamnézis felvétel -Ismerkedés az óvodával	Egyéni beszélgetés
Családlátogatás	-Gyermekek életkörülményeinek megismerése -Óvoda programjával ismerkedés	Játék a gyermekkel Egyéni beszélgetés
Óvodakezdés	-Ismerkedés az óvodai élettel -minél fájdalommentesebb elválás a szülőtől -Szülő-gyermek kapcsolat megismerése -Bizalom kiépítése az óvoda iránt	Közös játék, közös tevékenység szülővel, gyermekkel
Szülői értekezlet Fogadóóra	-Óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése	Értekezlet Előadás Kétszemélyes kapcsolat

	<ul style="list-style-type: none"> -Jellemző problémára, kérdés megválaszolására szakember meghívása -A gyermek fejlődéséről a szülő folyamatos tájékoztatása 	
Nyílt nap ÉN NAPOM	<ul style="list-style-type: none"> -Betekintés az óvoda mindennapjaiba 	Megfigyelés, Együtt játszás, a szülő bevonása a napi tevékenységekbe
SZM	<ul style="list-style-type: none"> -Szülői feladatok koordinálása -Szülők érdekképviselete -Szülői kezdeményezések megvalósítása 	Értekezlet Megbeszélés
Családi nap (játékdélután, munkadélután)	<ul style="list-style-type: none"> -Közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése -Szülők megismerése -Kellemes hangulatú beszélgetések kezdeményezése 	Beszélgetés, közös munkatevékenység
Karácsonyvárás	<ul style="list-style-type: none"> -Óvoda-család kapcsolatának érzelmi síkra terelése -Ráhangelődés segítése a családi ünnepre 	Közös ünneplés
Farsang	<ul style="list-style-type: none"> -vidám hangulatú együttléttel a közösség formálása -hagyományápolásra nevelés 	Táncos mulatság, vidám vetélkedés
Anyák napja, évváró	<ul style="list-style-type: none"> -meghitt közös együttlét -kapcsolatok mélyítése -közös élmények 	Közös együttlét személyes, közvetlen formában
Szülők bálja	<ul style="list-style-type: none"> -pozitív kötődés az óvoda iránt -óvoda támogatási lehetőségeinek biztosítása 	Bálszervezés

EGYÉB KAPCSOLATAINK:

A tagóvodák közötti kapcsolat közösen szabályozottak alapján.

Ménfőcsanaki Bölcsőde:

- Kölsönös törekvés egymás munkájának megismerésére, az átmenet, a gyermek beilleszkedésének elősegítése érdekében.
- Az óvodánkba folyó munka népszerűsítése a bölcsődében.
- A beíratás után az óvodapedagógusok ellátogatnak a bölcsődébe, ismerkednek leendő óvodásainkkal.

Nevelési Tanácsadó:

- Szakembereik a szülők az óvodapedagógusok jelzésére nevelési, magatartási probléma és pszichés zavar esetén, segítséget nyújtanak.
- DIFER szűrőteszt elvégzésében közreműködnek, segítséget nyújtanak.

Egészségügyi Szakszolgálat:

- Védőnők rendszeres egészségügyi ellenőrzése.

Ménfőcsanaki Gyermekotthon:

- Folyamatosan jönnek gyermekek óvodánkba, így szoros kapcsolatot tartunk az otthon dolgozóival.

Ménfőcsanaki Iskola:

- Sulihivogató, ismerkedés az iskolával
- Iskolai szülőértekezlet, tájékoztató az iskola működéséről
- Iskolai óralátogatás, részvétel egy tanítási órán

Kapcsolat más szervezetekkel:

Helyi Önkormányzati képviselők

Iskolák (beiskolázás)

Óvodák (környezetvédelmi programok)

Gyermek Labdarúgó Szövetség

Bábszínházak: Kincsesláda, Vaskakas, Petőfi Sándor Művelődési Ház, Gyirmót-
Ménfőcsanak Közművelődési Intézmény

Baba –mama klub

Nyugdijas klub

Múzeum

Rendőrség

Tűzoltóság

Pedagógiai Intézet

Gyermekjóléti Szolgálat

Gyermekpszichológiai és Pedagógiai Tanácsadó

Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola

Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdőmérnöki Kar

Észak-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

Környezetvédelmi Szervezetek: Reflex Környezetvédelmi Egyesület, Magyar Madártani

Egyesület, Fertő-Hanság Nemzeti Park

Dunaszerdahelyi Óvoda

VIII. GYERMEKVÉDELEM

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint intézményünkben a gyermekvédelem feladatát és célját az alábbiak határozzuk meg:

CÉLUNK:

- A gyermekek és a családok élethelyzetének, életminőségének jobbítása, a gyermekek neveléséhez segítségnyújtás.

FELADATUNK:

- Tiszteletben tartani a családokat.
- A családok segítése motiválással, tanácsadással, felvilágosítással.
- Megfelelő empátiával és toleranciával segítjük a családokat, tiszteletben tartva szokásaikat, igényeiket.

MEGVALÓSÍTÁS

- Intézményi szinten a bármely okból adódó hátrányt okozó élethelyzetek fel- és megismerése, segítség felajánlása a családoknak, védve a gyermekek életminőségét.
- Elsődleges a prevenció és törekvés arra, hogy a gyermekek családban nevelődjenek.
- A gyermekvédelmi felelős a gyermekvédelmi munkát összehangolja intézményi szinten.
- Feltáró munka, adminisztráció a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű, SNI, BTM, HH, HHH gyerekek felkutatására.
- Titoktartási kötelezettség megtartása.
- SNI-s gyerekek integrált neveléséhez segítségnyújtás, fejlődésük figyelemmel kísérése.
- Családlátogatások.
- Rendszeres konzultáció az óvodapedagógusokkal, a logopédussal, gyógypedagógussal, szurdopedagógussal, szomatopedagógussal.
- Óvodapedagógusok feladatai csoportszinten:
 - o Környezettanulmány
 - o Felderítés
 - o Esetmegbeszélés
 - o Cselekvési terv készítése
 - o Intézkedés bármely hatóság felé.
- Az elméleti és a törvényi szabályozás figyelemmel kísérése.
- Családok tájékoztatása az őket érintő jogi és egyéb változásokról /személyes kontaktus, családlátogatás, faliújság/.
- Karitatív segítségnyújtás a családoknak.
- Fogadóóra tartása kéthetente, illetve szükség szerint.
- Pályakezdő kolleganők segítése a gyermekvédelmi munka területén.
- Kapcsolattartás, személyes levelezés, telefonkapcsolat az alábbi társintézményekkel:
 - o Gyermejjóléti szolgálat
 - o Családsegítő központ
 - o Nevelési tanácsadó
 - o Rendőrség
 - o Gyámügy
 - o Helyi részönkormányzat
 - o Bölcsőde

- Általános iskolák
- Karitás

Kiemelt fontossággal bír intézményünkben, hogy a bármely okból hátrányban élő gyerekek érzelmi és szocializációs nevelésében, az életkori sajátosságok maximális figyelembevételével a személyes bánásmód módszerét alkalmazzuk.

IX. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

CÉLUNK:

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján, az integrált nevelés során a sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb, folyamatosan biztosított speciális fejlesztése mellett a gyermekek életminőségének javítása, beilleszkedésük segítése, melynek eredménye a saját magát elfogadó teljes életet élő, boldog gyermek.

FELADATUNK:

A sajátos nevelési igényű gyerekek esetében speciális feladatunk a komplex diagnózisra épülő sérülésspecifikus fejlesztés. Az egyéni különbségeken alapuló differenciált fejlesztéssel az egész személyiséget fejlesztjük.

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK:

Az eltérő fejlődési ütemet mutató gyerekek /BTM, SNI, HH/ fejlesztésénél általános alapelveink a következők:

- igény szerinti környezet kialakítása
- lehetőségeinkhez mérten a szükséges tárgyi feltételek, eszközök biztosítása,
- annyi segítségnyújtás, amennyi az önálló cselekvéshez szükséges,
- az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez,
- a fejlesztés ne jelentsen túlterhelést a gyermek számára,
- probléma esetén szakember segítségét vesszük igénybe,
- hangsúlyosabb differenciált képességfejlesztés,

- feladatunk speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása,
- feladatunk a személyiség egészének fejlesztése és az önmegvalósítás erősítése,
- az ismeretek elsajátítása során az önkéntesség és a kötetlenség dominál,
- az óvodapedagógusok készítsék fel a csoport gyermekeit a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására. Igényének megfelelően kapcsolódjon be a csoport életébe, különböző tevékenységekbe, vegyen részt mindennapi élethez szükséges szokások kialakításában,
- az elvárásaink a gyermekek igényeihez, adottságaihoz igazodjanak,
- az SNI gyermek számára egyéni fejlesztési tervet készítünk, a fejlesztést és eredményét pedig egyéni fejlesztő lapon dokumentáljuk.

A FEJLESZTÉS FORMÁI ÉS LEHETŐSÉGEI:

A különböző fejlesztési formáknak szervesen be kell illeszkedniük az óvoda napirendjébe, ezért ajánlatos a délelőtti órákban sort keríteni erre.

- Egyéni fejlesztés
- Mikrocsoportos fejlesztés
- Fejlesztés óvodai csoportban
- Fejlesztés otthon

Sikerkritériumok óvodáskor végére:

Sikerkritériumnak a gyermek beilleszkedését, fejlődését tekintjük. Ennek eredményes megvalósítását az óvónők magas szintű pedagógiai és pszichológiai tudása teszi lehetővé. Rendelkeznek az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal.

Felhasznált irodalom

- Az Óvodai Nevelés Programja 1989.
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Faust Dezsóné: Gödöllői Néphagyományörző Óvodai Program
- Pereszlényi Éva – Porkolábné dr. Balogh Katalin: Játék – Mozgás – Kommunikáció Óvodai Program
- Porkolábné dr. Balogh Katalin – dr. Páli Judit – Pintér Éva – Szaitzné Gregorits Anna: Komplex Prevenció Óvodai Program

- Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
- Nagy Jenőné: Óvoda programkészítés – de hogyan
- NAT-TAN Sorozat Bp. OKI. – 1996.
- Zilahi Józsefné – Stöckert Károlyné – dr. Ráczné dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével.

X. NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL

1. Az óvodapedagógusok a nevelőtestületi értekezleten.
2. Egy-egy példány elhelyezésre kerül:
 - Székhelyen, óvoda vezetőnél
 - Tagóvodák vezetőinél
 - Minden csoportban 1 példány
3. A szülők SzM-elnöki értekezleten, szülői értekezleten ismerhetik meg a programot.
4. Nyilvánosságra kerül az intézmény honlapján.

XI. LEGITIMÁCIÓ

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az intézmény 2018. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program jelen módosítása alapján.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje, amennyiben jogszabály vagy intézmény átszervezés korábban nem indokolják – azaz 2018. szeptember 1. napjától visszavonásig terjed.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata, módosítása.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A pedagógiai program további módosítására javaslatot tehet:

- Óvoda vezetői tanács;
- Óvodavezető;

- Tagóvoda vezetők;
- A nevelőtestületek bármely tagja;
- A nevelők szakmai munkaközösségei;
- A szülői munkaközösségek;
- Az intézmény fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az óvodavezető hagyja jóvá.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő nevelési év szeptember első napjától kell bevezetni.

XII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A pedagógiai programot a szülői szervezet vezetősége 2018. augusztus 29. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

.....

Ménfőcsanaki Óvoda

Szülői szervezetének vezetője

A pedagógiai programot a nevelőtestület 2018. augusztus 29. napján tartott nevelőtestületi értekezleten egyhangúan elfogadta, a mellékelt jelenléti ív alapján.

.....

A nevelőtestület tagja

.....

A nevelőtestület tagja

.....

Óvodavezető